

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΤΟΣ ΣΤ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1-15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1957 | ΑΡΙΘ. 1-2

ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΡΟΦΟΣ

Ἡρεμοὶ καὶ γαλήνιοι διέρρευσαν αἱ ἡμέραι τῶν ἁγίων ἑορτῶν. Καὶ τονίζομεν τοῦτο, διότι ἐλάχιστος μόνον χρόνος εἶχε παρέλθει, ἀφ' οὔτου μὲ τὴν παράφρονα ἐπίθεσιν τῶν ἀποικιοκρατῶν ἐναντίον τῆς γειτονικῆς μας καὶ φίλης Αἰγύπτου, τὸ ρῖγος μιᾶς νέας φρικτῆς αἱματοθυέλλης εἶχε διαδράμει τὴν Γῆν μας. Καὶ ὅλοι μας γενικῶς κατειχόμεθα ἀπὸ φόβον δριμύνην καὶ ἀπροσδιόριστον, μήπως ἐκσπάσῃ αὕτη ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, ὅποτε ἡ καταστροφὴ τὴν φορὰν αὐτὴν θὰ ἦτο ὀλοκληρωτικὴ.

Τόσον δὲ κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς θείας Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων οἱ ναοὶ ἐπλημμύρισαν κυριολεκτικῶς ἀπὸ πιστοῦς, οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νὰ δοξάσουν τὸν σαρκωθέντα Λόγον, ποὺ εὐηγγελίσθη τὴν ἐπὶ Γῆς εἰρήνην.

Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀληθῶς περισσότερον ἐλπιδοφόρος καὶ περισσότερον εὐχάριστος διαπίστωσις ἀπὸ τὰς ἐκδηλώσεις αὐτάς τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς θρησκευτικότητος τοῦ λαοῦ μας. Διότι, ὄχι μόνον ἐμφανίζονται ἀπτήν καὶ ἐκδηλοῦν τὴν πνευματικότητά του καὶ τὸν πηγαῖον καὶ εἰλικρινῆ του Χριστιανισμόν, ἀλλὰ ἀποτελοῦν καὶ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν, ὅτι τελεσφόρως θ' ἀντιμετωπίσῃ οἰανδήποτε δυσχέρειαν καὶ οἰανδήποτε ἀντιξοότητα, ἢ ὅποια ἐνδεχομένως θὰ παρεμβληθῇ εἰς τὴν αἰωνοπόρον ἐκπολιτιστικὴν του πορείαν.

Ὁ εὐγενικὸς λαὸς μας τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν του δὲν τὴν εὐλαβεῖται ἀπλῶς, ἀλλὰ τὴν αἰσθάνεται ὡς τὴν Μητέρα του καὶ ὡς τὴν τροφὸν του. Διότι, ὄχι μόνον τὸν ἐθέρμανε καὶ τὸν ἐξωποίησε καταφυγέντα εἰς καιροὺς χαλεπωτάτους. Ἀλλ' αὐτὴ ὑπῆρξε πάντοτε ἡ ἀστείρευτος πηγὴ τῆς ἐμπνεύσεώς του καὶ τῆς εὐψυχίας του. Καὶ χάρις εἰς αὐτὴν καὶ μόνην ἠδυνήθη νὰ βαστάσῃ ἐκάστοτε τὸ βᾶρος τοῦ Σταυροῦ του, καὶ νὰ πραγματοποιῇ, κατὰ τρόπον ἐντελῶς φυσικόν, ἡρωϊσμοὺς ὑπερέχους, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ ἀκτινωτὸν διάδημα τοῦ Κόσμου ὅλου.

Η ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΡΡΙΦΘΕΙΣΑ

Και τίς δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ αἰώνιον καὶ ἄλυτον ζήτημα τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου; Ὅλοι αἱ τάξεις αἱ ποι-
μενόμεναι ἔδωσαν γνώμην καὶ ἀποφαίνονται σοφῶς. Πλούσιοι καὶ
πτωχοί, χειρώνακτες καὶ λόγιοι, χωρικοὶ καὶ πολῖται, «πλα-
κουτοποιοὶ καὶ ρωποπῶλαι» (= ψιλικαντζήδες), ἵνα κατὰ τινα
πολιτικὸν γράφω, ἐθελοντικῶς συμβοηθοῦν συνεχῶς εἰς τὴν ἐξεύ-
ρεσιν λύσεως τοῦ προβλήματος τῶν δυσμοίρων ἐφημερίων. Φυσι-
κὸν εἶναι νὰ ἀσχοληθοῦν καὶ τὰ θρησκευτικὰ περιοδικά, καὶ μά-
λιστα συστηματικώτερον καὶ θερμότερον τὰ ὑποτιτλοφορούμενα
«ἐκκλησιαστικά». Πῶς λοιπὸν ἦτο δυνατόν καὶ ἡ «Ἐνορία» νὰ
μεῖν ψυχρά, καὶ μακρὰν τῆς ἐξετάσεως ἐνὸς τοιοῦτου ζητήμα-
τος, νόσοντος τοὺς ἐφημερίους πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ προκαλοῦντος
κυκλοφοριακὰ ὀφέλη; Ἡ ἀπλῆ ὅμως συνηγορία τῆς λύσεως τοῦ
προβλήματος τῆς μισθοδοσίας δὲν ἐθεωρήθη ἱκανή, διότι καὶ τὰ
ἄλλα περιοδικὰ ἔθιγον συνεχῶς τὸ ζήτημα. Ἐπρεπε νὰ ἐπιδει-
χθῆ κατὰ ἐφέλλον τοὺς κληρικοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας.
Εἶναι φυσικὸν τοῦτο. Αἴφνης μίαν ἡμέραν ἢ νύκτα — χειμερινὴν
ἢ θερινὴν, ἄγνωστον — ἡ «Ἐνορία» ἐσκέφθη, οὐχὶ ἐν ἐνυπνίῳ
βεβαίως, νὰ συντάξῃ, καὶ συνέταξε, σχέδιον «λύσεως» τοῦ προ-
βλήματος. Εὔρε μάλιστα οὐχὶ ἐν ὀράσει νυκτερινῇ, ἀλλ' ἐν αἰ-
θρία ἡμέρᾳ, εἰς τὰς προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις τῶν χρηματικῶν
ποσῶν, ὅτι ἡ λύσις ἦτο καὶ «δολοκληρωτικῆ».

Ἡ «κατ' ἀποκοπὴν» φορολογία τῶν ἐνοριῶν, δι' ἀγγαρεύ-

Τὴν ἀγάπην δὲ αὐτὴν πρὸς τὴν ἀγίαν μας Ἐκκλησίαν ἔχο-
μεν ὑποχρέωσιν ἱεράν, νὰ τὴν διαφυλάττωμεν ἀμείωτον καὶ κρα-
ταιὰν καὶ ἀνόθευτον. Διότι μόνον στηριζόμενοι εἰς τὸν Θεὸν τῶν
Πατέρων μας θὰ σταθῶμεν ἐπάνω εἰς τὸν ἱστορικὸν στίβον ὄρ-
θιοι. Καὶ θὰ κατορθώσωμεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν τελεσφόρως τοὺς
διαφόρους Φαρισαίους καὶ ἀδιστακτοὺς καπήλους τοῦ Ἰδεαλι-
σμοῦ, οἱ ὅποιοι βυσοδομοῦν ἐναντίον τῆς Φυλῆς μας.

Πρέπει νὰ γίνῃ γενικὸν μας βίωμα καὶ οἱ ἱερεῖς μας νὰ τὸ
διακηρύττουν συνεχῶς καὶ μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις, ὅτι ἡ Ἐλ-
λάς, χωρὶς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς, κρέμαται κυριολεκτι-
κῶς μετέωρος μεταξὺ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς. Καὶ ὅτι στερεῖται τοῦ
ἱστορικοῦ ἐδάφους ἐπάνω εἰς τὸ ὅποῖον ἠμπορεῖ νὰ στηρίξῃ μὲ
ἀσφάλειαν τοὺς πόδας τῆς.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

σεως τῶν Ἐπιτροπειῶν, θὰ ἀπέδιδεν ἐν πολὺ σημαντικὸν ποσόν.
Ἰδοὺ τὸ πρῶτον ἔσοδον.

Προσέτι ἡ εἰσπῆδῆσις εἰς τὰς ἑκατοντάδας τῶν ἑκατομμυρίων τοῦ διαρκῶς μεγάλα ἐλλείμματα παρουσιάζοντος καὶ φρουρουμένου καλῶς ὑπὸ μυριάδων λιμοκτονούντων δημοσίων ὑπαλλήλων Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ ἔλυε τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῶν ἑφημερίων. Ἀσφαλὲς καὶ τὸ δευτερον ἔσοδον.

Καὶ μόνον μὲ τὰ δύο ὡς ἄνω ἔσοδα ἔλυεν ἡ «Ἐνορία» τὸ δύσλυτον οἰκονομικὸν πρόβλημα.

Ἴνα μὴ τυχὸν ἡ λύσις ἀπορριφθῆ ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν μας ἢ καὶ τοῦ «φοβεροῦ γέροντος» καὶ «δικτάτορος» Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος, ἔλαβε τὸν κόπον ἡ «Ἐνορία», νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην καὶ τινων θεολόγων λαϊκῶν. Ἐπέτυχε νὰ λάβῃ, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, καὶ ἐκεῖθεν τὴν πρέπουσαν βαθμολογίαν διὰ τὴν ὄντως Ἀρχιμήδειον λύσιν. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς οὕτως ἐπιβραβεύσεως, ἀμελητὶ καὶ ἀδιακόπως ἤρχισεν ἡ διαλάλησις. Εἰς κάθε ἔκδοσίν τῆς «κατ' ἀποκοπὴν» διεσάλπιζε, διὰ τῶν κυρίων ἄρθρων, τὴν ἐπιτυχίαν. Ἐμοίραζε, διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ χαρτίου σχεδίου τῆς, γενναίους μισθοὺς εἰς ὄλας τὰς τάξεις τῶν ἑφημερίων. Ἀνεγνωρίζοντο εἰς τοὺς ἐπὶ ἔτη ἀδικηθέντας ἑφημερίους παροραθεῖσαι πολυετεῖς ὑπηρεσίαι. Ἐδίδοντο ἐπιδόματα τέκνων, καὶ γενικῶς ἐλάμβανεν ὁ Ἐφημεριακὸς Κλήρος, μὴδὲ τοῦ ὑπογράφοντος τὸ παρὸν Παπα-Νικόλα ἐξαιρουμένου, πλουσίως ὅ,τι ἐπόθει καὶ ὅ,τι τοῦ διέφυγεν ἐπὶ μίαν ἑκατονταετίαν. Ἐστέφθη μόνῃ τῆς ἡ «Ἐνορία» τὸ διάδημα τῆς ἐπιτυχίας τῆς, καὶ τό, «εὐρηκα, εὐρηκα» ἐδόκει καὶ συνεκύκα τὴν Ἑλλάδα. Μόνῃ τῆς ἀνεκήρυξε τὸν ἑαυτὸν τῆς πατέρα περίφροντιν καὶ μητέρα φιλόστοργον τῶν ἑφημερίων μας. Ἐφαντάσθη ὡς ἡ ὄρνις, ὅτι ἐπισυνήγαγε τὰ πεινῶντα νοσσία αὐτῆς, ὅτι ἐθέρμανεν, ἐπότισε καὶ ἐχόρτασεν αὐτά. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ νῦν «ἀείμνηστος», ἀλλ' ὁ τότε «ἄμεσος αὐτουργὸς λεηλασίας» Μακαριώτατος Σπυρίδων, συχνάκις φανερώς κατένευεν, ἀλλὰ καὶ μυριάκις κρυφίως ἀνένευε καὶ ἐκίνει τὴν κεφαλὴν του σκεπτικῶς, ὡσάνκις ἐθερμοπαρεκαλεῖτο ν' ἀποδεχθῆ ὡς ὀρθὴν καὶ ἐπιτυχὴ τὴν τῆς «Ἐνορίας» λύσιν, ἤρχισεν σφοδρὸν καὶ συνεχῆ πόλεμον κατ' αὐτοῦ. Ἡ μοναδικὴ λύσις δὲν εὔρεν οὐδὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων Συνοδικῶν ἐνθέρμους ὑποστηρικτάς, ὡς ἀνεμένετο. Ἡ ὁδὸς Φιλοθέης δὲν συνεκινήθη οὐδὲ ἐκινήθη, ὡς ἐπιστεύετο.

Οὐδὲ ὁ ἰδιαιτέρος πατριώτης, καὶ συμπολίτης τῆς «Ἐνορίας», ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀχαΐας καὶ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων κ. Ἀχ. Κωστόπουλος ἐδέχθη νὰ καταθέσῃ τὸ σχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν. Τὴν αὐτὴν ψυχρὰν στάσιν ἐτήρησε καὶ ὁ λίαν

γνωστός, ὡς ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν προερχόμενος, κ. Κ. Μπόνης, Γεν. Διευθυντῆς τῆς Διευθύνσεως Ὀργανισμῶν, υἱὸς ἐφημερίου ἐν ἐνεργείᾳ τότε τυγχάνοντος. Ψυχροτέραν ἀδιαφορίαν ἔδειξαν καὶ οἱ τοῦ Τ. Α. Κ. Ε. ὑπάλληλοι. Προσέτι ὁ τῶν Ἀθηνῶν Κλήρος ἐτήρησε σιγὴν, ὡς καὶ οἱ τοῦ Πειραιῶς ἐφημέριοι. Ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» ἔμεινε καὶ οὗτος ἀσυγκίνητος. Πρὸς τούτοις οἱ Βουλευταί, τὰ Πολιτικὰ Κόμματα καὶ ἡ Κυβέρνησις ἠγγνόσαν τὸ σχέδιον.

Ἡ «Ἐνορία» τότε, ἐλεεινολογοῦσα τοὺς Ἀθηναίους, ἐστράφη πρὸς τοὺς ἐπαρχιακοὺς ἐφημερίους. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἀτυχεῖς δὲν εἰσηκούσθησαν ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρμοδίων. Βεβαία ἐλπίς ἐπιβραβεύσεως ἀνεμένετο ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Δωρόθεος. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος δὲν ἐδέχθη νὰ ἐκτεθῆ, — ὡς νομικὸς καὶ οἰκονομικὸς ἄλλοτε σύμβουλος τῆς Ἐκκλησίας — καὶ νὰ ἀποδεχθῆ τὸ ὑπὸ τῶν ἄνω ἀπορριπτόμενον σχέδιον. Ὁ ἐπὶ τῶν Ὀργανισμῶν νέος Ὑπουργὸς κ. Π. Λεβαντή, ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Θεσσαλονικέων, παρ' ἐλπίδα, ἀπεδοκίμασε καὶ οὗτος τὸ σχέδιον.

Νέα ὑστάτη ἐλπίς ἐναπέμενεν, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Χρῆστος Θηβαῖος, ἐκπρόσωπος ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Ἀθηναίων. Ἐνας εὐφυλόλογος, ἐκ τινος νήσου, ἔλεγε ποτέ, ὅτι «παρὰ μίαν λέξιν» τοῦ ταμίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἔχασεν 100.000 χρυσᾶς λίρας. Κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν λιρῶν, ὁ ταμίαις ἀπήτησεν «ἔχι» ἀντὶ τοῦ ποθουμένου «ναί». Ἐὰν οἱ τοῦ Λογιστηρίου ἀρμόδιοι ἔλεγον μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ «ναί», θὰ ἐλύετο τὸ πρόβλημα. Ὁ κ. Χ. Θηβαῖος ἕως εἶπεν, ἀνευ δισταγμοῦ καὶ οὐδενὸς φόβου, «ἔχι». Οὕτως ἡ «Ἐνορία» ἔχασε τὸ ζήτημα τῆς μισθοδοσίας «παρὰ μίαν λέξιν».

Διὰ τῆς παμφήρου ἀπορρίψεως τοῦ σχεδίου ἐκινδύνευεν ὁ μὴ «χορτασμένος» τῆς «Ἐνορίας» Διευθυντῆς νὰ μὴ σιτισθῆ καὶ τραφῆ ἐκ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἐκ τῶν τραπεζῶν τῶν «χορτασμένων» ἐφημερίων μας. Ἡ τοιαύτη ἕως ἀποτυχία, ἐφ' ὅσον ἡ κατάποσις τῶν μειδιαμάτων ἐστάθη ἀδύνατος, ἔπρεπε νὰ μεταφερθῆ καὶ τεθῆ εἰς τὰς ὤμους ἄλλων ἀνευθύνων προσώπων. Εὐρέθησαν αὐθημερόν. Ἐδημιούργησε τὸ ἐν λόγῳ περιοδικὸν ἄνεμον, ἐσήκωσεν ἀνεμοστρόβιλον, καὶ ἐξεχύθη ὡς λαίλαψ ἐναντίον πάντων. Ἐβλήθησαν καὶ ἐλακτίσθησαν Ἀθηνῶν καὶ ἐπαρχιῶν ἐφημέριοι, ἱερατικοὶ Σύνδεσμοι, Ὑπουργοί, Ἀρχιερεῖς, Βουλῆ, ἀρχηγοὶ Κομμάτων, Πρωθυπουργοὶ καὶ γενικῶς πᾶς ὅστις ἐτόλμησε νὰ ἀποφανθῆ, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, κατὰ τῆς ὑποδειχθείσης λύσεως. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σπυρίδων ὁ «γέρων», ὁ «ὑπέρ-γυρος», ὁ «γυσταλέος», ἐβάλλετο συχνῶς διότι «ἀπὸ τοῦ ὕψους

της πυραμίδος τῶν ἑκατομμυρίων του, δὲν ἐδείκνυεν ἐνδιαφέρον τι». Ὡσαύτως ἡ Διοικοῦσα Ἐκκλησία, ἦτοι ἡ Ἱ. Σύνοδος, κατηγορεῖτο ἐπειδὴ δὲν ἐδείκνυε καὶ ἐκείνη «ἐνδιαφέρον σοβαρὸν καὶ εἰλικρινές». Ὁ Ὑπουργὸς κ. Ἀγ. Γεροκωστόπουλος, ὁ Γεν. Διευθυντὴς κ. Κων. Μπόνης καὶ ὁ τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ κ. Τράκας ἐπίσης κατηγοροῦντο. Ὁ «Ἱ. Σύλλεσμος» Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ἐπειδὴ δὲν ἐχειροκρότει, ἐχαρκτηρίζετο ὡς «χορτασμένος», «κοιμώμενος τὸν νήδυμον» καὶ «ποιῶν τὴν γῆσαν». Οἱ ἐπίτροποι ἔκαλοῦντο νὰ ἐμφανίσουν «τὰ ἀποκρυπτόμενα πραγματικὰ ἔσοδα τῶν ναῶν των». Ὁ ἐπαρχιακὸς Κληρὸς ἐξωρχίζετο καθημερινῶς νὰ ἀποτινάξῃ τὴν ραστώνην του καὶ νὰ τηλεγραφή συνεχῶς ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς λύσεως.

Ταῦτα συνέβαινον πρὸ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ. Μετὰ τὴν κατ' ἄλλον τρόπον λύσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ, ὁ μὲν Μακαριώτατος κ. Δωρόθεος ἐχαρκτηρίσθη ὡς «ἀπαράσκευος», «ἀκατατόπιστος», «ἀτυχήσας» καὶ ..., καὶ ..., οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ Κρατικοὶ παράγοντες ὡς «ἔχοντες νεφελώματα μόνον μέσα στὸ μυαλό τους» διὰ τὸ ἐφημεριακὸν καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Θηβαῖος ὡς «φορομπήχτης».

Καὶ ἐρωτᾷ κάθε ἐνορίτης καὶ ἐπίτροπος :

Δὲν ἦτο ἡ «Ἐνορία» φορτικὴ φορολόγος, ὅταν ἐζήτηι νὰ εἰσπράξῃ τὸ Κράτος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἦτοι ἐκ τῶν ἐνοριτῶν ὄλων τῶν ἐνοριῶν, διὰ τῆς «κατ' ἀποκοπὴν» φορολογίας τεσσαράκοντα πέντε ἑκατομμύρια (45.000.000) ΑΚΟΜΗ («Ἐνορία» ἔτους 1955 σελ. 209 καὶ 247), ἐκτὸς τῶν εἴκοσι καὶ δύο ἑκατομμυρίων, δραχμῶν ; Δὲν ἦτο τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο περιοδικὸν καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Διευθυντὴς αὐτοῦ, ἕνας βαρὺς φοροθέτης ἔταν προσέτι ἔγραφε («Ἐνορία» ἔτους 1955 σελ. 247, στήλῃ 2α), «νὰ ἀντλήσῃ τὸ Κράτος, ἐκ τῆς κατ' ἀποκοπὴν εἰσφορᾶς ΤΩΝ ΝΑΩΝ, 70 - 75 ἑκατομμύρια δραχμῶν» ἐτησίως ;

Δὲν ἦτο ἕνας ἀσπλαγχνος «φορομπήχτης», ἀφοῦ δὲν ἀφηνεῖ οὐδένα ναδὸν ἀφορολόγητον ; Ἐχρειάζετο μεγάλη ἀντίληψις ἵνα κατανοηθῇ ὑπὸ τῆς «Ἐνορίας» ὅτι, παρὰ τὸ πλευρὸν τοιοῦτου «φορομπήχτου» Διευθυντοῦ δὲν ἴστατο οὐδεὶς ἐπίτροπος ἀφοῦ, κατὰ τὸ πρόχειρον σχέδιον αὐτοῦ, ἔπρεπε νὰ «ἀντληθοῦν», ἐκ τῶν ἑκατὸν πέντε, κατὰ μέσον ὄρον, ἑκατομμυρίων (105.000.000) δραχμῶν (Ἐπίσημα Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, 28ης Αὐγούστου ἔτ. 1956 σελ. 22 στήλῃ 2α), τῶν συνολικῶν εἰσπράξεων τῶν ναῶν, πλειῶσαι ὅσαι δεκάδες ἑκατομμυρίων δραχμῶν ;

Τὸ τοῦ οἴονει δημοψηφίσματος τούτου ἀποτέλεσμα κατὰ τῆς «Ἐνορίας», διεκήρυξε καὶ ἡ «Ἀγαμόρφωσις» (ἀριθ. φύλ. 20), τοῦ ἱερόπαιδος κ. Σπυρίδωνος Γεωργίου Μακρῆ, δι' ἐνὸς διαφωτιστι-

κοῦ ἄρθρου. Τῆς «Ἀναμορφώσεως» «Ἡ Ἀλήθεια» ἐγένετο ἀπόπειρα νὰ διαφευθῆ διὰ σπασμωδικῶν προχείρων ἀντιλογιῶν. Τὴν ἀτυχίαν τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ ἐσήμανεν, ἄνευ φόβου ἐκ τῶν ἐπικειμένων βεβαίων φωνῶν, καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, διὰ τοῦ «Ἐφημερίου», ἵνα προφυλάξῃ τοὺς ἐφημερίους ἀπὸ «στόμα ἄστεγον ποιοῦν ἀκαταστασίας», καὶ ἀπὸ καθοδηγήσεις εἰς παλαιὰς στείρας πηγὰς, καὶ τόπους ἄκρωσ πετρώδεις. Ἐδλήθη καὶ ὁ ὑπογράφων διὰ βοῶν. Καὶ ὅταν εἶπον πάντες οἱ ἄνω: «Μέχρι τίνοσ οὐ σιωπήσης; Ἐπίσχεσ, ἵνα καὶ ἡμεῖς λαλήσωμεν», ὠργίσθη καὶ ἐχύθη ἐναντίον των, δι' ὕλακισμῶν.

Καὶ ἐν τῇ ἀπροσδοκῆτῳ διαλαλήσει τῆς ἀπιτυχίας καὶ ἐν τῇ ζάλῃ τῆς, ἡ «Ἐνορία» ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, πρὸς δημιουργίαν, εἰ δυνατόν, θυέλλης. Διατί; Διότι τὸ ταμεῖον τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου ἐπλουτίσθη ἐκ μικρῶν φορολογιῶν, καὶ τὸ ἔλλειμμα ἀναμένεται νὰ διαγραφῆ.

Θρηνεῖ γοερῶς καὶ μόνη τῆς, διότι ἕκαστος Ὁρθόδοξος μελλόνυμφος θὰ ἐξοδεύσῃ, ἐκ τῆς προικὸς του, ἐφ' ἅπαξ, τεσσαράκοντα (40) δραχμὰς ἐπὶ πλεόν, διὰ τὸν πενόμενον ἐφημεριακὸν Κλήρον τῆς Ἑλλάδος του. Λυπεῖται, διαμαρτύρεται καὶ θρηνηδεῖ ἡ «Ἐνορία» διότι ὁ λαμβάνων διαζευκτήριον θὰ καταθέτῃ ἐπὶ πλεόν (50) δραχμὰς καὶ ἐφ' ἅπαξ, διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ ἐμφάνισιν τῶν ρακενδύτων ἐφημερίων μας. Κλαίει καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιπάσσει μὲ θερμὴν τέφραν καὶ τίλλει, καὶ τραβᾷ καθημερινῶς τὴν κόμην τῆς, διατί; Διότι τὸ Κράτος ἐπέβαλε τὰς ὡς ἄνω φορολογίας, ἀντὶ τῶν τῆς «Ἐνορίας» βαρυτέρων, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῶν οἰκογενειῶν τῶν θρησκευτικῶν στυλοβατῶν τοῦ Ἔθνους μας.

Καὶ ἐνῷ Πολιτεία καὶ Ἐκκλησία προθύμως, καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς ἀγογγύστως, ἀπεδέχθησαν τὰς ὡς ἄνω ἐλαφρὰς καὶ ὄχι γενικὰς φορολογίας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν μισθῶν τῶν ἐφημερίων, διαμαρτύρεται, τίς; Τὸ περιοδικὸν τὸ ὅποῖον ἐκδίδεται, κυκλοφορεῖ καὶ συντηρεῖται ἐπὶ 10ετίην ὀλόκληρον, ἐκ συνδρομῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ μάλιστα ἐφημεριακῶν.

Οἱ γνωρίζοντες τοὺς σκοποὺς τῶν βαδισμάτων λέγουσ ὅτι ἡ προσπάθεια δημιουργίας ἀναταραχῶν, συγχύσεων καὶ ἀνακατωμάτων γίνεται ἵνα κινήθῃ τὸ ὑπήκοον κατὰ τῶν Προκαθημένων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἵνα σταματήσουν, ὡς διαδίδεται, αἱ ἐπιστροφαί, αἱ διαγραφαί τῶν συνδρομητῶν, ὡς καὶ ἡ «παρακμὴ τῆς».

Καὶ κάθε λογικὸς ἐρωτᾷ:

Εἶχεν ἄδικον ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅταν συνίστα τὴν ἀποφυγὴν καὶ τὴν μὴ ὑποστήριξιν τοιοῦτων φύλλων, βαλλόντων ἐντέχως κατὰ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐφημερίων καὶ γενικῶς τῆς Ἐκ-

κλησίας μας ; Καί ποῖον κοσμητικόν ἐπίθετον πρέπει νά λάβῃ ἐκ τοῦ ἐφημεριακοῦ Σώματος, ὁ τοιαῦτα τολμῶν νά γράφῃ ;

Ἄλλ' ὅταν διασαλπίζεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου περιοδικοῦ ἢ ἀτυχία του, πρὸς τί ἢ συνέχεια τῆς μακρολογίας ;

Ὡς παλαιὸς συνεργάτης τῆς «Ἐνορίας» λαμβάνει τὸ θάρρος ὁ ὑποφαινόμενος νά συστήσῃ σιγὴν καὶ τὴν μὴ ἐς αἰεὶ διαλλάγησιν τῆς «ἀπορρίψεως» τῆς, καὶ νά ὑπενθυμίσῃ τὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσσοτόμου σοφὸν ὄντως ρητόν· «ὁ τὸν ἑαυτὸν μὴ ἀδικοῦντα, οὐδεὶς παραβλάψαι δύναται». Αἱ μὴ ὀρθαὶ σκέψεις τῆς «Ἐνορίας» ἐξέθεσαν τὴν «Ἐνοριαν», καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἠδίκησεν αὐτήν.

Ἡ ἐπιδεικνυομένη καὶ ὑπὸ τῆς «Ἐνορίας» ἀναμινυριζομένη ἄμεσος, ταχεῖα, ἄπνος, λύσις τοῦ ἐφημεριακοῦ, δὲν εἶναι, ἀγνωστος τοῖς καπήλοις καὶ ταῖς γραυσὶν ὡς ἀναμασωμένη στερεοτύπως ἐπὶ ἑκατονταετίαν. Δὲν ὁμοιάζει, ἢ ὀλοκάρδιος ὑπόδειξις τῶν χρυσῶν λιρῶν τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ, μὲ τὴν προσφορὰν ὑπὸ τοῦ Ἄτλαντος εἰς τὸν Ἡρακλέα, τῶν χρυσῶν μῆλων τῶν Ἑσπερίδων ; Καὶ ἐκείνων ἢ ἀρπαγὴ ἦτο ἀδύνατος. Ἐλησμονήθη ὑπὸ τῆς «Ἐνορίας» καὶ τό· «ὃ μέλλεις ποιεῖν, μὴ λέγε· ἀποτυχῶν γὰρ καταγελασθήσῃ».

Ὡς πρὸς τὸ προτεινόμενον «ἐλεύθερον δημοψήφισμα», ἔχω νά παρατηρήσω τὸ ἐξῆς : Ἄς ἐξετάσῃ ἢ «Ἐνορία», ὡς φρόνιμος, τὸ ἐν τῷ ὀπισθίῳ σάκκῳ αὐτῆς εὐρισκόμενον ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματός τῆς, καὶ ἔπειτα τὸ τοῦ μέλλοντος δημοψηφίσματος. Ὁ ἐνεστὼς καὶ ἡ ὀριστικὴ προηγείται τοῦ μέλλοντος χρόνου, ὡς καὶ τοῦ ἀορίστου.

Τελευτῶν τὸ παρόν μου, εἶμαι ὑποχρεωμένος νά διασαφηνίσω, διὰ τὴν «Ἐνοριαν» κυρίως, ὅτι ὁ ἐφημεριακὸς Κλῆρος εἶναι ἀνώτερος Κλῆρος καὶ ὄχι «κατώτερος Κλῆρος», ὡς τὸν ἀπεκάλεσε (βλέπε ἐξώδικον διαμαρτυρίαν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, «Ἐνοριακὸν καὶ Ἐφημεριακὸν Βῆμα», φύλ. 4-5 σελ. 5) ἢ «Ἐνορία», μὲν πρό τινας. Μὲ τὴν πνευματικὴν ζάλην τῆς ἐκ τῆς «ἀπορρίψεως» τῆς κατὰ τὰς δημοσίας ἐξετάσεις, ἐλησμόνησεν ὅτι ὁ ἐφημέριος δὲν εἶναι ἰσότημος τοῦ νεωκόρου, οὐδὲ ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ναοῦ ἢ τῶν σχολείων.

Μάλιστα, ἀξιοῦμε κ. Διευθυντά. Ὁ διάκονος, ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἀποτελοῦν, κατὰ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ Σῶμα τῶν «ἀνωτέρων Κληρικῶν». Δὲν ἔπρεπεν ἢ «Ἐνορία», κατὰ τὸ 10ετὲς διάστημα τῆς ἐκδόσεώς τῆς νά μάθῃ καὶ διδάσκη τὴν στοιχειώδη αὐτὴν διάκρισιν τῶν ἐφημερίων καὶ νεωκόρων ; Καὶ ὅμως ἐνῶ χωλαίνει εἰς τὸ ἀπλούστατον τοῦτο ἐρώτημα, τὸ ὅποιον ὡς θεολόγος ἔπρεπε νά γνωρίζῃ, τολμᾷ καὶ δίδει δημοσίας ἐξετάσεις ἐπὶ οἰκονομικοῦ προβλήματος, ἐντελῶς,

Τ Ο Φ Α Ν Α Ρ Ι

Η ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΤΟΥ

Ξαναγυρίζομε και πάλι στο Φανάρι. Έχει μιὰ ξεχωριστὴ ἔλξι γιὰ ὅσους τὸ ἐγνώρισαν και τὸ ἔζησαν. Δημιουργεῖ ἀναποκλήσεις ποὺ εἶναι συνδεδεμένες με τὴν μακραίωνα ζωὴ ἐνὸς δλοκλήρου γένους. Ἀξίζει νὰ φέρνωμε συγγὰ στὴν ἀνάμνησί μας τὸ κέντρο αὐτὸ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' ἀξίζει νὰ ἔχουν ἔστω και μιὰ ἀσθενῆ ἰδέα ὅσοι δὲν ἠτύχησαν νὰ τὸ ἐπισκεφθοῦν και νὰ τὸ γνωρίσουν. Ἡ ἐπίσκεψις στὸ Φανάρι ὑπῆρξε πάντοτε ἕνα εἶδος θρησκευτικοῦ και ἱστορικοῦ προσκυνήματος. Ἐνα κομμάτι τοῦ Βυζαντιοῦ ἐπάνω εἰς τὸ ὅποιο ἡ φύσις και ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐσκόρπισαν μιὰ ξεχωριστὴ ὁμορφιά και γοητεία. Ἐνας θρησκευτικὸς πέπλος ἀπλώνεται σὲ ὅλη τὴν περιοχὴ ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ κάστρα τοῦ Πετρὶ καποῦ και τελειώνει ὡς τὸν Μπαλατᾶ, ὅπου τὸ Συναϊτικὸ Μετόχι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἡ βυζαντινὴ ἱστορία πίσω ἀπὸ τὰ κάστρα αὐτά, ποὺ ὀδηγοῦν πρὸς τὴν καρδιά τοῦ Φαναρίου με τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς Ὁρθοδοξίας. Τζαμιὰ ἄλλα κινουόργια και ἄλλα παληά, ποὺ ἦσαν ἄλλοτες μεγαλοπρεπεῖς χριστιανικὲς ἐκκλησίες. Τέτοιο ἕνα τζαμιὶ πίσω ἀπὸ τὰ κάστρα τοῦ Φαναριοῦ, ποὺ ἦταν ἄλλοτε χριστιανικὸς βυζαντινὸς ναὸς, εἶναι τὸ περίφημο τέμενος τῶν Ρόδων - τὸ Γκιουλ Τζαμι. Ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Θεοδοσίας. Ἡ γιορτὴ τῆς ἁγίας τὴν ἡμέρα τῆς ἀλώσεως. Οἱ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ τῆς Πόλης ἔτρεχαν ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς στὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας ποὺ ἐώρταζε φέρνοντας μαζί με τὴν πίστι και τὴν εὐλαβειὰ των και πλοῦτο λουλουδιῶν. Τὰ τριαντάφυλλα τοῦ Μάη ἐπλημμύρισαν τὴν νύχτα ἐκεῖνη τὴν ἐκκλησίαν και χέρια γυναικεῖα εὐλαβικὰ ἐστόλισαν με ἄσπρα και κόκκινα τριαντάφυλλα τὴν εἰκόνα τῆς ἁγίας ποὺ ἐώρταζε. Τὰ ἀνδρικὰ χέρια στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἔθνους. Ψυχοραγοῦσε τὴν νύχτα ἐκεῖνη ἡ πρωτεύουσα και μαζί της ὅλη ἡ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία. Τὴν ὑπεράσπιζε ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ΙΒ' ὁ Παλαιολόγος — ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ — και μαζί με τὴν ἁγία Πόλη ἔπεσε και ὁ Κων-

πρὸς τὴν μάθησίν της, ξένου ζητήματος. Διὰ ταῦτα δικαίως φέρεται και ὡς ἀπορριφθεῖσα...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερεὺς

σταντῖνος ἥρωας καὶ μάρτυς μαζί. Ἀγρυπνοῦσε καὶ ἐδέετο τὸ ἐκκλησίασμα στὸν ἐορτάζοντα ναὸ τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας καὶ διεδέχθη τὴν δέησι πρὸς τὴν Παναγία τὴν σύμμαχο καὶ προστάτιδα καὶ πρὸς τὴν ἁγίαν ὁ θρηῆνος καὶ ὁ σπαραγμός. Ἐπῆρανε τὴν Πόλη! Τὴν ἐπῆραν! Ἐφθασε καὶ ὡς τὸ ναὸ αὐτὸ τὸ τραγικὸ ἄγγελμα καὶ ἀπλώθηκε ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ πνοὴ τοῦ θανάτου. Ἐρῆμωσε σὲ λίγο· καὶ τὸ ἄλλο πρωτὶ μπαίνοντας ὁ κατακτητῆς στάθηκε γιὰ λίγες στιγμὲς ἐκπληκτος μπροστὰ στὸ θέαμα τῶν εἰκόνων τῶν στολισμένων μὲ τὰ τριαντάφυλλα ποῦ ἀνάδιναν ἀκόμη τὸ ἀνοξιότατο ἄρωμα ἀλλὰ καὶ τὸ μῦρο τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ σπαραγμοῦ. Καὶ ἡ ἐκκλησία μετωνομάσθηκε σὲ τέμενος τῶν Ρόδων καὶ παραμένει ὡς σήμερα εἰς τὸ Γκιουλ Τζαμί μὲ τὸν μιναρὲ ποῦ ὁ ἐξώστης του δίνει τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ἀριστοτεχνικᾶ πλεγμένης νταντέλας.

* *

Τὸ Φανάρι κατόπι καθὼς τελειώνουν τὰ κάστρα καὶ κλείει ἡ μεγάλη πόρτα, τὸ Πετρι καποῦ, ἀπλώνεται μὲ μιὰ ἐπιβλητικὴ μεγαλοπρέπεια. Ὁ μεγάλος δρόμος πρὸς τὸ κέντρο του καὶ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο πότε περισφίγγεται ἀπὸ τὴν τραχηλιά ποῦ σχηματίζει ὁ μεγάλος κόλπος, ὁ Κεράτειος, καὶ πότε προχωρεῖ ἀνάμεσα ἀπὸ πέτρινα σπίτια — τὰ «γιαβίρια» καὶ ἀπὸ ξύλινα μὲ τοὺς ἐξῶστες τους, τὰ «σαχιστά». Χριστιανικὲς κατὰ μέγα μέρος οἱ συνοικίες αὐτὲς μὲ τὰ πλακόστρωτά τους, «τὰ καλντερίμια» καὶ μὲ τὶς δεκαχτοῦρες ποῦ σὰν λιγυστὲς καὶ κομψευόμενες Φαναριώτισσες κάνουν τὸν περιπάτό τους μὲ τὸ τραγουδιστὸ μουρμούρητό τους ποῦ ἐτραγουδῆσε τὸν θρύλο του ὁ μεγάλος ποιητῆς μας, ὁ Κωστῆς Παλαμαῆς. Ὁ μεγάλος δρόμος του Φαναριοῦ πρὸς τὸ Πατριαρχεῖο ἔχει γνωρίσει τὶς μεγαλύτερες δόξες. Στὸ πέρασμα ἑκατοντάδων χρόνων τὸν διέσχισαν ἀμάξια πολυτελεῖ ἀρχόντων, σουλτάνικες καρότσες καὶ διπλωματικὰ ἀμάξια. Βασιλικὲς συνοδεῖες ἐπέρασαν κάτω ἀπὸ τὰ «σαχιστά» τὰ ξυλένια καὶ τὰ λιθόκτιστα κατόπιν σπίτια του καὶ ὄχι λίγες φορὲς ἐγνώρισε τὴν ἀναβίωσιν μιᾶς παληᾶς αἴγλης ποῦ εἶχε καταρρεῦσει, στὴν πραγματικότητα, μὲ τὴν τελευταία κατάρρευσι τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀπλώνει τὴ λεπτὴ ἀπλότητα καὶ ἐπιβλητικότητά του. Αὐτὸ τὸ κομμάτι τοῦ Φαναριοῦ μὲ τὸ οἰκοδομικὸ συγκρότημα τῶν Πατριαρχείων ἔχει μιὰ δική του ἀτμόσφαιρα. Οἱ χρόνοι, ἡ ἱστορία καὶ οἱ περιπέτειες ἔχουν ἀπλώσει ἓνα πέρασμα καὶ ἔχουν χαρίσει ἔκτυπη μιὰν ἰδιάζουσα μορφή. Σταματᾷ ἄθελα ὁ ἐπισκέπτης γιὰ ν' ἀγκαλιάσῃ μὲ τὰ μάτια του τὰ πραγματικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ μάτια τοῦ νοῦ καὶ

τῆς ψυχῆς του τὸ περιτοιχισμένο λεπτὸ κτιριακὸ συγκρότημα, πίσω ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ ὁποίου ἀπλώνεται ἓνα μεγάλο παρελθὸν καὶ μιὰ ἱστορία γεμάτη ἀπὸ ἀγῶνες καὶ αὐτοθυσίες. Ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ τοῦ 1942 ἔχει φέρει κάποια μεταβολὴ στὸ κτίσμα καὶ στὴν διαρρῦθμίσι του. Ἡ ἀτμόσφαιρά του ὅμως παραμένει πάντοτε ὑποβλητικὴ καὶ ἀμετάβλητη. Ἡ μεγάλη πόρτα τῆς εἰσόδου μετὰ τὴν ἱστορικὴν πόρτα τοῦ ἀπαγχονισμοῦ τοῦ ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου στὸ μέσον ὑποβάλλει τὸν ἐπισκέπτη καὶ δημιουργεῖ ρίγη συγκινήσεων. Ὁ πάνσεπτος Πατριαρχικὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἄθικτος σχεδὸν στὸ πέρασμα τῶν τόσων χρόνων καὶ τόσων περιπετειῶν. Ἐνας χαμηλὸς ναὸς μετὰ ἓνα πλοῦτο ἐσωτερικὸ πού δὲν δημιουργεῖ ὡς τόσο ἐπιφανειακῶς ξεχωριστὴν ἐντύπωσι. Ἐνα πλήθος ὡς τόσο εἰκόνων, λειψάνων, σκευῶν καὶ στασιδίων ἀκόμη κλείουν μιὰ μεγάλη χριστιανικὴ καὶ ἐθνικὴ ἱστορία καὶ δίνουν δείγματα μιᾶς μεγάλης ἁγιογραφικῆς βυζαντινῆς τέχνης. Τὰ μωσαϊκὰ τοῦ τέμπλου, τὸ ἱερὸ φραγγέλιο, τὰ λειψάνα τῆς ἁγίας Εὐφημίας, τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς καὶ τῆς ἁγίας Σολομωνῆς ἐν συνδυασμῶ μετὰ τὸν ἄμβωνα καὶ μετὰ τὸν θρόνον πού ἦταν ὁ ἴδιος ὁ δεσποτικὸς θρόνος τοῦ Χρυσοστόμου καὶ μετὰ τὰ βελούδινα κατόπιν στασίδια, πού ἀναβιώνουν τὴν ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἀξιωματούχων, προσφέρουν εἰς τὸν ἐπισκέπτη ἓνα σύνολο ἀξιοκάθε εὐλαβικῆς προσοχῆς καὶ θαυμασμοῦ. Βασιλεῖς ὀρθόδοξοι καὶ πρίγκηπτες καὶ ἐξέχουσες πολιτικὲς φυσιογνωμίαι τοῦ παγκοσμίου ὀρθοδόξου κόσμου προσῆλθον μετὰ εὐλάβεια ὡς ἐπισκέπτες τῆς μεγάλης αὐτῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησίας, πού ἂν δὲν ἐνθυμίζη διόλου τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Ρώμης, κλείει ὅμως εἰς τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ταπεινότητα τὴν ἱστορία καὶ τὴν πονεμένη ψυχὴ ἐνὸς ὀλοκλήρου ἔθνους. Καὶ οἱ ἡμέρες αὐτῆς τῶν ἑορτῶν πού διήλθομεν ξυπνοῦν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Φαναρίου ἀναμνήσεις μιᾶς μεγάλης καὶ ὑποβλητικῆς ἱστορίας.

* * *

Τὸ χριστιανικὸ Φανάρι ἔζησε καὶ αὐτὸ μετὰ τις ἴδιαι ἀναμνήσεις. Διότι ὁ παλμὸς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὑπῆρξε πάντοτε ἐκεῖνος πού ἐκανόνισε στὸ πέρασμα ὅλων τῶν χρόνων τὸν παλμὸ ὀλοκλήρου τῆς περιοχῆς αὐτῆς τοῦ παλαιοῦ Βυζαντίου. Ὁ ὄγκος τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Πατριαρχείου σκορπίζει τὸν ἀπέραντο ἥσικιο του κάτω ἀπὸ τὸν ὁποῖο καὶ μέσα εἰς μιαν ἀτμόσφαιραν πού ἀναδίνει θυμίαμα καὶ λιβανωτὸ κινεῖται ὅλος ὁ χριστιανικὸς κόσμος τοῦ Φαναρίου. Πρέπει νὰ ἔχετε ζῆσει τὸ Φανάρι γιὰ νὰ αἰσθανθῆτε τὴν ἐπιβλητικὴν αὐτῆς ἀτμόσφαιρα. Καὶ ἀξίζει πράγματι δι' ὅσους δὲν τὸ ἐγνώρισαν νὰ λάβουν μιὰ

ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ

ἀν σήμερα στὰ 1864, παραμονὴ Πρωτοχρονιάς, ἔκανε μεγάλη φουρτούνα μὲ χιονιά. Στάγειμενο πέλαγο δὲν φαινότανε πουθενὰ πανί. Μοναχὰ ἓνα μικρὸ καΐκι πάλευε μὲ τὸ χάρο ἀνοιχτὰ ἀπὸ τὴν Τήνηο. Ἦτανε ἐγὼς καπετὰν Γιώργη ἀπὸ τὴ Νάξο, φορτωμένο κρασιά ἀπὸ τὴ Σαντορίνη. Ὅλη τὴ μέρα ἀγαντάριζε στὸν ἀγέρα, μὰ σὰν σκοτεινίασε, ὁ βοριάς σκύλιαξε κ' ἔσπασε τ' ἄρμπουρο, ἔβγαλε καὶ τὸ τιμόνι ἀπὸ τὰ βελόνια. Οἱ ἀνθρώποι προφτάξανε καὶ ρίξανε τὴ βάρκα στὴ θάλασσα καὶ μπήκανε μέσσα. Δὲν εἶχανε ἀλαργάρεϊ ὡς μιὰ τουφεκιά τόπο, καὶ βούλιαξε τὸ καΐκι. Τὴ βάρκα τὴν ἄρπαξε τὸ μπουρίνι καὶ τὴν πήγαινε ὅπου ἤθελε μέσα στὴν πίσσα τῆς νύχτας. Οἱ τρεῖς νοματέοι ποὺ θρυσκόντανε μέσα, ἦτανε ὁ καπετὰν Γιώργης κι' ἄλλοι δυὸ γεμιτζῆδες, σὲ ἐλεεινὴ κατάστασι, θρεμένοι μέχρι κόκκαλο μὲ κεῖνον τὸν χιονιά, πουντιασμένοι ἀπὸ τὸ τάντανο, δίχως καμμιὰν ἐλπίδα πὼς θὰ γλυτώνανε. Πιάσανε καὶ κλαίγανε. σὰν τὰ μωρά, καὶ τάξανε κ' οἱ τρεῖς νὰ πάνε νὰ καλογερέψουνε, ἀν λάχαινε νὰ γλυτώσουνε. Κι' ὁ Θεὸς ἄκουσε τῖς φωνὲς ποὺ τὸν παρακαλοῦσανε γιατί βγαίνανε ἀπὸ τοῦ Ἰωνᾶ μέσα ἀπὸ καρδιὲς ἀπελπισμένες, καὶ κεῖ ποὺ δὲν ξέρανε ποῦ θρυσκόντανε, σὰν ξημέρωσε, εἶδανε πὼς ὁ καιρὸς καλωσύνεψε ἀνέλπιστα, καὶ πὼς θρυσκόντανε κοντὰ στὴ Σύρα. Ἦδγανε γεροὶ ὄξω καὶ τοὺς μαζέψανε κάτι ψαράδες, δὲν ἀρρώστησε κανένας. Καθίσανε δυὸ τρεῖς μέρες στὴ Σύρα, κ' εἶπανε πὼς ἔχουνε χρέος νὰ κάνουνε τὸ τάξιμό τους. Πουλήσανε τὴ βάρκα, καὶ μὲ κεῖνα τὰ λεφτὰ μαρκαράνε, καὶ πήγανε ἴσια στ' Ἅγιον Ὄρος καὶ γινήκανε κ' οἱ τρεῖς καλογέροι, δίχως νὰ εἰδοποιήσουνε τὰ σπίτια τους πὼς γλυτώσανε, ἀφοῦ εἶπανε πὼς εἶναι πιὰ πεθαμένοι γιὰ τὸν κόσμον. Ὁ καπετὰν Γιώργης πήγε κι' ἀσκήτεψε στὴ Σκήτη τῆς Ἀγίας Ἄννας, κ' ἔφταξε σὲ μεγάλα μέτρα, μὲ προσευχή, μὲ νηστεία καὶ μὲ σκληρὴ κακοπάθησι τοῦ κορμιοῦ, τόσο, ποὺ ξακουστήκε ἡ ἀγιοσύνη του σ' ὅλο τὸ Ὄρος. Ἐμαθε καὶ τὴν τέχνη κοντὰ

ἀσθενῆ ἰδέα τῆς μορφῆς τοῦ τμήματος αὐτοῦ τοῦ Βυζαντίου, ποὺ ὑπὸ τὸ ἀπλοῦν ὄνομα Φανάρι κλείει ἓνα κόσμον καὶ κάτω ἀπὸ τὸν ὁποῖον δονεῖται ἓνας ἐνιαῖος παλμός, ὁ παλμός ὁλοκλήρου τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανισμοῦ. Τὸ ταπεινὸν ὡς ἐμφάνισις Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον σκορπίζει ἄσβεστη τὴν μεγάλη καὶ λαμπρὴ ἀκτινοβολία του.

σ' ἔναν γέροντα μάστορα, κ' ἔγινε σπουδαῖος ἀγιογράφος. Ἡ γυναίκα του τὸν εἶχε γιὰ πνιγμένον κ' ἔκανε κάθε χρόνο τὰ κόλυβά του. Δὲν ἔμαθε πὼς γλύτωσε καὶ πὼς καλογέρεψε ὁ ἄντρας της. Μαυροφόρεσε αὐτὴ καὶ τὰ δυὸ παιδιά της τὰ πιὸ μεγάλα, γιὰ τὸ μικρὸ ἦτανε μωρὸ βυζανιάρικο. Κι' ὁ καπετὰν Γιώργης, ποῦ γίνηκε Πάτερ Γεράσιμος, δὲν θέλησε νὰ μάθῃ τίποτα γιὰ τὸ σπίτι του, μὴν τύχῃ καὶ τὸν νικήσῃ ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν του. Ἀλλὰ σὰν περάσανε δυὸ τρία χρόνια, δυνάμωσε ἡ ψυχὴ του μὲ τὴ θεία χάρη κ' ἤθελε νὰ βγῆ γιὰ λίγον καιρὸ ἀπὸ τὸ Ὅρος, ὅπως βγαίνανε κι' ἄλλοι πατέρες γιὰ ἐλέη, καὶ νὰ πάγῃ στὴ Νάξο νὰ δῆ τὰ παιδιά του καὶ τὴ γυναίκα του, δίχως νὰ φανερωθῇ. Μάλιστα, σὰν διάβασε τὸ συναξάρι τ' ἁγίου Γιάννη τοῦ Καλυβίτη, ποῦ ἦτανε μοναχογιὸς κι' ἀρχοντόπουλο, καὶ πῆγε κρυφὰ καὶ καλογέρεψε, καὶ γιὰ νὰ πονέσῃ ἀκόμα πιὸ πολὺ ἡ καρδιά του γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, πῆγε στὸ πατρικὸ τὸ σπίτι του κ' ἔκαμε τὸν ὑπηρέτη δίχως νὰ τὸν ξέρουνε οἱ γονιοὶ του, κι' ἔτσι παράδωσε τὸ πνεῦμα του στὸ Θεό, σὰν διάβασε λοιπὸν ὁ πάτερ Γεράσιμος τούτῃ τῇ συγκινητικῇ τὴν ἱστορία, ἀποφάσισε σίγουρα νὰ πάγῃ στὴ Νάξο. Πῆρε λοιπὸν τὴν εὐχὴ ἀπὸ τὸν γέροντά του καὶ μπῆκε σ' ἓνα καΐκι καὶ τὸν ἔβγαλε στὴν Πάρο. Ἐκεῖ κάθισε κανένα μῆνα, κ' ἐπειδὴς εἶχε πάρει μαζί του καὶ τὰ σύνεργα τῆς ζωγραφικῆς, ζωγράφισε καὶ καμπόσα εἰκονίσματα ποῦ τοῦ παραγγείλανε. Καὶ τόση ἦτανε ἡ εὐλάβειά του κ' ἡ σεβασμιότητά του ποῦ εἶχε τὸ παρουσιαστικὸ του, ποῦ ζακούστηκε στὰ γύρωθε νησιὰ πὼς τὰ εἰκονίσματα, ποῦ ζωγράφιζε ἦτανε «ἐνθερμα» (1), γιὰ τὸν δὲν ἔτρωγε λάδι παρὰ ἔβαζε μονάχα λίγο, μὲ τοῦ φτεροῦ τὴν ἄκρη, στὸ φαγητό του τὴν Κυριακὴ ποῦ δὲν δούλευε, κ' ἔτρωγε καὶ τὸ ψωμί μὲ μέτρο, καὶ τὸ νερὸ ἀκόμα ποῦ πινε. Τὰ γόνατά του ἦτανε πληγωμένα ἀπὸ τὶς μετάνοιες ποῦ ἔκανε δλη τὴ νύχτα, κι' ὁ ὕπνος του ἦτανε μοναχὰ μιὰ δυὸ ὥρες, καὶ τὸν ἔπαιρνε καθιστὸς ἀπάνω στὸ σεγτοῦκι ποῦχε τὰ ἐργαλεῖα του, εἴτε πλαγιαστὸς ἀπάνω στὸ χῶμα. Κι' ἀπὸ τὰ λιγιστὰ λεπτουδάκια ποῦ ἔπαιρνε γιὰ τὰ κονίσματα ποῦ ἔκανε, γιὰ τὴ συντήρησή του ζόδευε τὰ πιὸ λίγα, καὶ τὰλλα τὰδινε κρυφὰ στοὺς φτωχοῦς.

Πῆγανε λοιπὸν ἀπὸ τὴ Νάξο δυὸ τρεῖς εὐλαβεῖς χριστιανοὶ καὶ τὸν παρακάλεσανε νὰ πάγῃ καὶ στὸ νησί τους. Καὶ δὲν τὸν γνωρίσανε, γιὰ τὸν εἶχε ἀλλάξῃ ὀλότελα τὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὰ γένεια κι' ἀπὸ τὰ μαλλιά κι' ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐγκράτεια, καὶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν ἀγιοσύνη. Καὶ κείνος χάρηκε πολὺ, καὶ σὰν βρέθηκε μοναχὸς του ἔκλαψε καὶ φχαρίστησε τὸν Θεό, γιὰ τὴν ἦτανε

1. Δηλ. θαυματουργά.

φανερὸ πὼς θέλημά του ἦτανε νὰ πάγη στὴν πατρίδα του νὰ δοκιμασθῆ ἢ πίστη του «ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ».

Βγήκε λοιπὸν στὴ Νάξο, ἕξη χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ γίνηκε καλόγερος. Οἱ θεοφοβούμενοι χριστιανοὶ κατεβήκανε καὶ τὸν πήρανε ἀπὸ τὴ δάρκα, κι' ὁ καθένας ἤθελε νὰ τὸν πάρῃ στὸ σπίτι του, γιὰ ν'ἀχῆ τὴν εὐλογία του. Πλὴν ὁ Χριστὸς ἔδειξε πάλι πὼς τὸν θεωροῦσε στερεὸν στὴν πίστη του καὶ ἤρθανε τὰ πράγματα τέτοιας λογῆς, ὥστε νὰ τὸν δάλουνε οἱ πιτρόποι τῆς

.. Τὴν βάρκα τὴν ἄρραζε τὸ μοσχρίνι καὶ τὴν σπῆλαινε ὄσα ἤθελε μέσα στὴν στίβα τῆς νύχτας ..

(Εἰκὼν Ράλλη Κοφιδῆ)

ἐκκλησίας σ' ἓνα κελλί ποὺ ἦτανε ἀντίκρυ στὸ σπίτι του. Δὲν περάσανε δυὸ τρεῖς μέρες καὶ πῆρε παραγγελιὰ νὰ ζωγραφίσῃ κάμποσες εἰκόνας, κι' ἔπιασε καὶ δούλευε. Τῆ μέρα ἦτανε κλεισμένος στὸ κελλί του καὶ δὲν κύτταζε καθόλου ἀπὸ τὸ παράθυρο. Μοναχὰ τῆ νύχτα, σὰν ἀνάβανε τὴ λάμπα στὸ σπίτι του, καθότανε στὰ σκοτεινὰ δίχως νὰ τὸν εἶλεψε, καὶ κύτταζε μέσα τὴ χήρα γυναίκα του καὶ τὰ παιδιὰ του μαυροντυμένα, ποὺ καθόντανε στὸ τραπέζι γιὰ νὰ φᾶνε. Τότες τρέχανε σὰν ἐρύσες τὰ μάτια του, κι' ἔπεφτε σὲ προσευχὴ καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τὸν

βαστάξῃ μὲ τὸ δυνατὸ χέρι του γιὰ νὰ μὴν λυγίσῃ, ὥστε νὰ
 βγάλῃ πέρα τοῦτον τὸν μεγάλον ἀγῶνα ποὺ ἦτανε παραπάνω
 ἀπ' ὅσο μπορεῖ νὰ ἀντέξῃ ἄνθρωπος. Γονάτιζε, κ' ἔκλαιγε γο-
 νατιστός. Ἐλεγε τὸ ψαλτήρι κ' ἡ καρδιά του σὰ νάθελε νὰ βῆ
 ἀπὸ τὸ στήθος του, σὰν περιστέρι νὰ πετάξῃ. Ποῦ νὰ πετάξῃ;
 στὸ σπίτι του ἢ στὸ Θεό, ποὺ εἶπε «ὅποιος ἀγαπᾷ πατέρα ἢ
 μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ παιδιὰ περισσότερο ἀπὸ ἐμένα, αὐτὸς δὲν
 εἶναι ἀξιός μου». Κ' ἔλεγε μὲ κλάψιμο: «Ἔως τίνος θήσομαι
 ὀδύνας ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἡμέρας καὶ νυκτός; Ἐπίβλεπον, εἰσά-
 κουσόν μου, Κύριος ὁ Θεός μου. Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
 μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον· μήποτε εἶπη ὁ ἐχθρός μου: Ἰσχυσα
 πρὸς αὐτόν. Κύριε, ἐν σοὶ ρυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου, καὶ ἐν
 τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος. Σὺ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλί-
 ψεως τῆς περιεχούσης με. Κύριε, ἐναντίον σου πάσα ἡ ἐπιθυμία
 μου, καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη. Πάντες οἱ με-
 τεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διήλθον. Τίς δώσει μοι
 πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, καὶ πετασθήσομαι, καὶ καταπαύσω;
 Ὁ Θεός, τὴν ζωὴν μου ἐξήγγειλά σοι, ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώ-
 πιόν σου. Ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα, εὐ φοβηθήσομαι. Ὅτι ἐρρύσω
 τὴν ψυχὴν μου ἐκ τοῦ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρῶν,
 τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος. Ἐχοπίασα κράζων, ἐδραγχία-
 σεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν
 με ἐπὶ τὸν Θεόν μου». Κι' ἀπὸ τὸν πολλὸν ἀγῶνα τὸν ἔπαιρνε ὁ
 ὕπνος κατὰ τὰ ξημερώματα: Κι' ἀνοίγε τὰ μάτια του κ' ἔβλεπε
 τὴ μέρα ποὺ γλυκοχάραζε καὶ στάλαζε εἰρήνην στὴν καρδιά του,
 σὰν νάτανε ἄλλος ἄνθρωπος. Ἔδαζε μὲ τὸν νοῦ του τὸ θρῆνο ποὺ
 ἔκανε τὴ νύχτα, κ' ἔλεγε μὲ σιγανὴ φωνή: «Τὸ ἐσπέρας αὐλι-
 σθήσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις. Κύριος ἐγεν-
 νήθη βοηθός μου. Ἐστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χαρὰν ἐμοί·
 διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην». Ἔτσι
 περνοῦσαν οἱ μέρες. Καὶ δυνάμωνε ἡ ψυχὴ του, τόσο, ποὺ ἀπο-
 ροῦσε καὶ δόξαζε τὸν Θεό. Γιατὶ ἔφταξε νὰ καλημερίξῃ τ' ἀγο-
 ράκι του ποὺ ἔβγαине τὸ πρωὶ ἀπὸ τὸ σπίτι του νὰ πάγῃ νὰ
 δουλέψῃ σ' ἓνα τσαγκαράδικο, καὶ τὸ μικρὸ τὸ κοριτσάκι του
 ποὺ ἦτανε βυζανιάρικο τὸν καιρὸ ποὺ θαλασσοπνίγηκε, πήγαινε
 κάθε τόσο στὸ κελλί του καὶ τοῦ φιλοῦσε τὸ χέρι καὶ κουβεν-
 τιάζανε μαζί. Ἦτανε τότε ἕξη χρονῶν καὶ τὸ λέγανε Καλλιοπί-
 τσα. Πήγαινε λοιπὸν ἡ Καλλιοπίτσα, στὸν παπποῦ, καὶ τοῦδινε
 κρῖο νερὸ ἀπὸ τὴ στέρνα, καὶ σαπούνιζε καὶ τίς βουρτσες ποὺ
 ζωγράφιζε, καὶ δὲν ἤθελε νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά, σὰ νάνοιωθε πῶς
 τὴ τραβοῦσε τὸ αἷμα. Καὶ κεῖ ποὺ μιλούσανε, ὥρες ὥρες γύριζε
 ὁ Πάτερ Γεράσιμος τὸ πρόσωπό του καὶ σφουγγίζε τὰ μάτια του,

κ' ἔλεγε πάλι : «Κτηνώδης ἐγενήθην παρὰ σοί· καὶ γὰρ διαπαντός μετὰ σοῦ», ἤγουν : «Σὰν τ' ἀναίσθητο τὸ ζῷο γίνηκα γιὰ σένα, Θεέ μου, μὰ ἐγὼ παντοτινὰ εἶμαι μαζί σου».

Μιά μέρα χτύπησε ἡ πόρτα τοῦ κελλιοῦ του, καὶ σὰν ἀνοίξε, βλέπει μπροστά του τὴ γυναίκα του. Καὶ σὰν νάτανε ἀπὸ πέτρα κ' ὄχι ἄνθρωπος μὲ κορμί, δὲν ἀπόδειξε τίποτα, κ' οὔτε ταραχτήκε στὸ παραμικρό. Καὶ κείνη δὲν τὸν γνόρισε ὀλότελα, καὶ τοῦ λέγει : «Καλὴ μέρα, γέροντα», καὶ φίλησε τὸ χέρι του.

✧ Τ' ἔφερνε κρύο νερὸ ἀπὸ τὴ στέρνα...

(Εἰκὼν Πάλλη Κοψίδη)

Καὶ κείνος τῆς λέγει : «Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ, τέκνο μου». Καὶ σὰν μπήκανε μέσα, κάθισε ὁ Πάτερ Γεράσιμος στὸ скаμνί του, καὶ κείνη κάθισε ντροπαλὴ καὶ πικραμένη στὸ σεντοῦκι. Καὶ θέλοντας νὰ μιλήσῃ ἢ κακομοῖρα δάκρυσε. Ἡ γυναίκα ποὺ δὲν τὸν γνόρισε τὸν ἄντρα τῆς δάκρυσε, καὶ κείνος ποὺ τὴ γνόρισε δὲν δάκρυσε, μήτε ταραχτήκε, μήτε τίποτα ἀπόδειξε, παρὰ καθότανε μὲ χαροποῖο πρόσωπο, σὰν τοὺς μάρτυρες τὴν ὥρα ποὺ

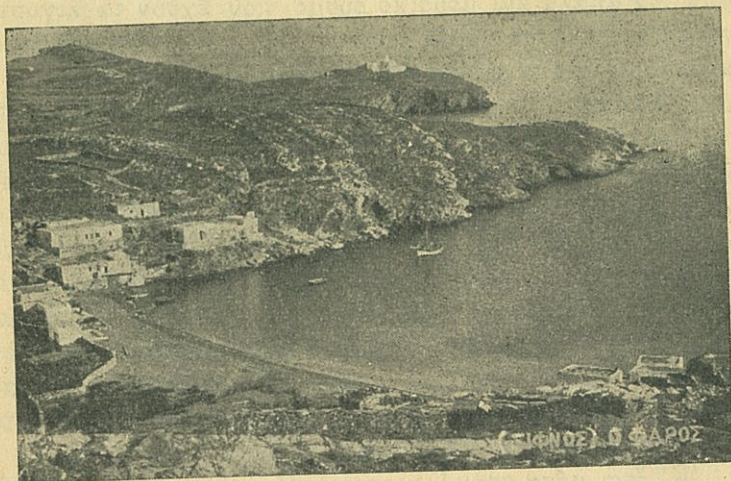
τοὺς καίγανε καὶ ποὺ ξεσχίζανε τὰ κορμιά τους. Λέγει του ἡ γυναίκα δακρυρμένη: «Ἦρθα, γέροντα νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ φτιάξης μιὰν εἰκόνα τ' ἁγίου Γιώργη, σὰ μνημόσυνο τοῦ μακαρίτη τ' ἀντρός μου, ποὺ πνίγηκε παραμονὴ Πρωτοχρονιάς πρὶν ἀπὸ ἕξη χρόνια». «Μετὰ χαράς», λέγει ὁ καλόγερος. «Βοήθειά σου. Μὰ δὲν εἶναι καλὸ νὰ κλαῖς, γιατί θαραίνεις τὴν ψυχὴ του. Εἶσαι χήρα γυναίκα, δὲν θέλω τίποτα γιὰ τὸν κόπο μου». Ἡ γυναίκα τοῦκαμε μετάνοια κ' ἔφυγε. Τὴν ἄλλη μέρα πρῶτῃ ὁ Πάτερ Γεράσιμος ἔβαλε μπροστὰ τὴν εἰκόνα. Ὅσον καιρὸ τὴ δούλευε, τὰ μάτια του τρέχανε σὰν βρῦσες, οἱ μπογιὲς μὲ τὰ δάκρυα ἦτανε ζυμωμένες. Στὸ ἀπάνω μέρος ζωγράφισε τὸν ἅγιο Γιώργη ἀρματωμένον καὶ θλιμμένον καθάλλα στ' ἄλογο, κ' ἀπὸ κάτω τὸ θεριὸ λαβωμένο ἀπὸ τὸ κοντάρι του, κ' ἡ βασιλοπούλα κύτταζε τρομαγμένη κ' ἔμοιαζε τῇ Καλλιοπίτσα. Καὶ στὸ κάτω μέρος χώρισε ἓνα μέρος, καὶ ζωγράφισε ἓνα καρδί πού βούλιαζε, καὶ τρεῖς ναῦτες ποὺ θαλασσοπαλεύανε μέσα στ' ἄγρια κύματα, κ' ἔγραψε: «Τὸ ναυάγιον». Καὶ σὲ μιὰ γωνιά ἔγραψε πάλι τοῦτα τὰ λόγια: «Ἵπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Γεωργίου Ἀντρή δν περ κατέπιε ὕδατόστρωτος τάφος, ἐν ἔτει 1864, μηνὶ Δεκεμβρίῳ 31». Κι' ἀπὸ κάτω ἔγραψε «Διὰ χειρὸς Γερασίμου μοναχοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ. Ἔτους 1870».

Ἵστερα ἀπὸ κανέναν μῆνα, ὁ Πάτερ Γεράσιμος μίσηψε ἀπὸ τὴ Νάξο γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸ Ὄρος. Περνώντας ἀπὸ τὴ Σύρα ἔγραψε στὴ γυναίκα του πὼς ἔμαθε ἀπὸ ἓναν ἄλλον καλόγερο πὼς ὁ Καπετὰν Γιώργης ζῆ καὶ πὼς εἶναι στὸ Ὄρος, καὶ πὼς νὰ στείλῃ ἐκειπέρα τὸ γυιό της τὸν μεγάλο γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τίς παραγγελιές του. Σὰν γύρισε πίσω στὴ σκῆτῃ τῆς μετανοίας του, πῆρε ἓνα γράμμα ἀπὸ τὸ γυιό του πὼς σὲ λίγες μέρες θὰ πῆγαινε νὰ τὸν ἀνταμώσῃ. Κατέβηκε στὴ Δάφνη καὶ τὸν περίμενε. Σὰν βγήκε ἀπὸ τὴ θάρκα, τὸν καλωσόρισε ὁ Πάτερ Γεράσιμος. Καθίσανε καὶ κουβεντιάζανε γιὰ τὴν Νάξο, γιὰ τὸ σπίτι τους. Κάθε τόσο ρωτοῦσε τὸ παιδί: «Πότε θάρθῃ, γέροντα, ὁ πατέρας μου;» Καὶ κείνος τοῦλεγε: «Πῆγε ὡς τοῦ Ἐηροποτάμου, κ' ὅπου νᾶναι θάρθῃ». Πάλι σὲ λίγο ξαναρωτοῦσε: «Πότε θάρθῃ, γέροντα, ὁ πατέρας μου;» Ὅπου σὲ μιὰ στιγμῇ, τὸν πῆρανε τὰ δάκρυα τὸν γέροντα, καὶ λέγει τοῦ παιδιοῦ του: «Ἐγὼ εἶμαι, παιδί μου, ὁ πατέρας σου, ἐγὼ ἤμουνα μιὰ φορὰ ὁ καπετὰν Γιώργης. Μὰ θάμουνα πνιγμένος ἀν δὲ μὲ γλύτωνε ὁ Θεός, κ' ἔταξα νὰ γίνω καλόγερος. Τώρα ἐσὺ δὲν εἶσαι ὄρφανό, μὰ ἐγὼ εἶμαι πιά πεθαμένος γιὰ τὸν κόσμον. Ἔτσι θέλησε ὁ Παντοδύναμος ποὺ εἶπε πὼς θὰν ἀφήσῃ γονιοὺς καὶ παιδιὰ καὶ γυναῖκα ὅποιος τὸν ἀγαπᾷ. Γεννηθῆτω τὸ θέλημά του».

Ο ΠΑΠΑ-ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ

Στήν ένδυμασία του — και τὸ ντύσιμο εἶναι πάντα ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα φανερώματα τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ἀνθρώπου — ἦτανε ὅλως διόλου ἀπλὸς καὶ ἀπέριττος. Μὰ καὶ προσεκτικός.

Ἐφοροῦσε πάντα του ἕνα φτωχικὸν ἀντερί, ποῦ τῶζωνε μὲ μιὰ δερμάτινη ζώνη. Κι' ἀπὸ πάνω ἕνα κοντό-

Ὁ λιμὴν τοῦ Φάρου
καὶ ὑψηλὰ τὸ προσκύνημα α' Ὁ Σταυρὸς τοῦ Φάρου».

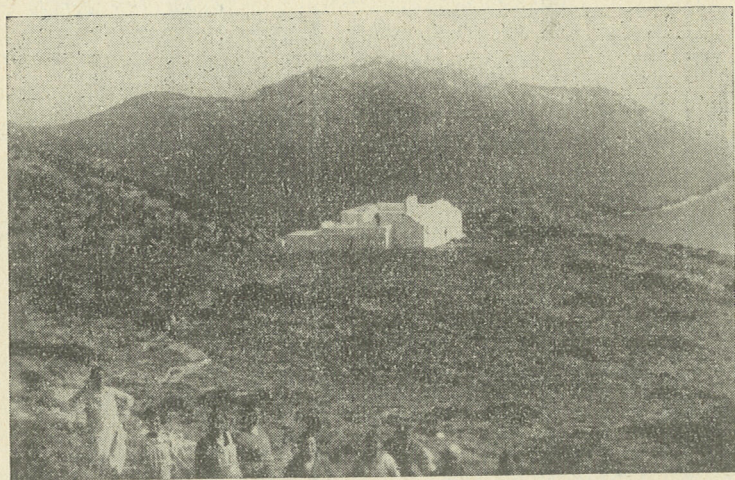
ρασο. Κι' ἀντὶς γιὰ παντελόνια ποῦ τ' ἀντιπαθοῦσε, ἐχρησιμοποιοῦσε ντόπιους ὑφαντοὺς καὶ κατὰ προτίμηση σκουρόχρωμους ἀλατζάδες, ποῦ τοὺς φοροῦσε κατάσαρκα. Καὶ στὸ κεφάλι του, ἕνα μαῦρο καλογερικὸ σκουφο, ποῦ τὸ σκοτεινό του χρῶμα ἔκανε νὰ φωτίζεται ἐντονώτερα ἢ χλωμορόδινη ὄψη του καὶ ἡ συμπαθητικώτατη φυσιογνωμία του, ποῦ τὴν ἐπλασιῶναν μιὰ κατάλευκη καὶ πλούσια γενειάδα καὶ τ' ἄσπρα του μαλλιά. Ἦτανε δὲ πάντα του κατὰκάθαρος καὶ μοσκοβολισμένος, καὶ κέρδιζε τὴν καρ-

διὰ εὐθύς μόλις τὸν ἀντίκρυζες, γιατί ὅπως λέει ὁ λαός μας, «ἡ πάστρα εἶναι μισή ἀρχοντιά». Κι' ὅταν μάλιστα ἀρχίζε νὰ μιλή, ὁ ἀργὸς τόνος τῆς στοχαστικῆς του κουβέντας καὶ ἡ σιγανή καὶ γλυκομίλητη φωνή του τὸν ἔκαναν ἀπείρως συμπαθητικώτερο. Γιατί δὲν ἐθύμωνα ποτές του. Κι' ὅταν ἀκόμα ἔβραζε μέσα του ἡ ἀγανάκτηση. Κι' ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν τὸν θυμοῦμαι καμμιά φορά νὰ φωνάξῃ δυνατά. Κ' ἐπαιρνεν ἔτσι ἡ σπινὴ του ὀμίλια κάτω ἀπὸ τὸν ἀπαλὸ καὶ μουσικὸ ρυθμὸ ποὺ ἔχουν τὰ λιγοστά νεράκια στὶς νεροσυρμές τοῦ νησιοῦ μας, ὅταν κυλοῦν γλυκοκελάριστα ἐπάνω στὰ κάτωσπρα χοχλιδάκια τους.

Ὁ παπα-Σταμάτης εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ σηκώσῃ ἐπάνω του ὄλους τοὺς καῦμοὺς τῆς φτώχειας καὶ τῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων, καὶ μὲ τὴ φωτιά τοῦ πόνου των ἐπλασεν ἀπαλὴ καὶ καθαρὴ σὰν τὸ κερί τῆς μέλισσας τὴν δική του ψυχή. Κ' ἡ καρδιά του ἦτανε ἀχολη ὅπως τοῦ περιστεριοῦ, κι' ἀνήμπορη νὰ μισήσῃ. Δὲν ἤξερε παρὰ ν' ἀγαπᾷ ὄλους καὶ ὄλα. Κ' ἐκείνους ἀκόμα ποὺ τὸν εἶχανε σκληρὰ κατατρέξει — κ' ἐντελῶς ἄδικα — καταπιεράνει. Γιὰ τὸν παπα-Σταμάτη ὄλοι τους ἦτανε «Χριστιανοί» καὶ «καλοὶ» «κ' εὐλογημένοι». Καὶ ἡ τελευταία αὐτὴ λέξι ποτὲ δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ στόμα του.

Κ' ἔτσι μέσα στὴν ἱλαροτραγωδία τῆς ζωῆς μας αὐτῆς, ποὺ μᾶς κυριεύουν καὶ μᾶς ἀνεμοδέρνουν λογῆς-λογῆς πάθη καὶ ἐπιθυμίες, καὶ ποὺ στροβιλιζόμαστε σὰν τὰ κούφια ἄχερα μέσα στὴ δίνη συναισθημάτων καὶ διαθέσεων, ποὺ συχνὰ ἢ μιὰ ἀντιμάχεται τὴν ἄλλη, ὁ παπα-Σταμάτης διατηροῦσε μιὰ παιδιάτικη καὶ μακαριστὴ γαλήνη. Μακαριστὴ ναί! Γιατί, ὅπως εἶπεν ὁ Χριστὸς μας, «ἐὰν μὴ γένησθε ὡς τὰ παιδιά οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν». Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία τοὺς Ἄγγέλους τοὺς ζωγραφίζει σὰν παιδιά. Κ' εἶναι σημάδι, πὼς εἶναι κανεὶς ἀπολιθωμένος ψυχικά, γιὰ νὰ μὴ συγκινηθῆται ἐμπρὸς στὴν ὀλόαγνη παρουσία ἐνὸς παιδιοῦ... Τὸ φέρισιμο τοῦ παπα-Σταμάτη, σὲ κάθε του ἐκδήλωσῃ

καὶ σὲ κάθε του πράξη, ἦτανε μιὰ βεβαίωση ταπεινότητας καὶ καλωσύνης, μὰ καὶ πνευματικῆς ἀξιοπρέπειας. Καὶ πάντα του ἀρμονισμένο μὲ τὸ ἐσώτατο βίωμά του. Ἐλευθερωμένος ἀπὸ τὰ σκοτάδια καὶ ἀπὸ τὰ μίση τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ἦτανε μὲ τοὺς τρόπους του μιὰ ἔμπρακτη καὶ φωτεινότατη ἐξήγηση τοῦ «Μακάριοι οἱ πραεῖς» τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἡ παρουσία του ἐνέπνεε τὸ σεβασμό. Σπανίως ἔκρινε τοὺς ἄλλους. Οὔτε κ' ἐκατηγοροῦσε κανένα. Κι' ἂν

Ἡ Παναγία τὸ Τόσο Νερό.

κάποτες ἀναγκαζότανε νὰ κατακρίνη κάποιον, τὸν ἐβλεπες πὼς τῶκανε μὲ θαθεῖα στενοχώρια του γιὰ τὸν «εὐλογημένον» αὐτὸν φταίκτη.

Κι' ὅμως ὁ πρᾶος αὐτὸς καὶ γλυκύτατος ἄνθρωπος εἶχε στιγμές, ποὺ ἔδειχνε πὼς ἦτανε σκληρὸς καὶ ἀνελέητος. Κι' αὐτὸ συνέβαινε, ὅταν τὸν ἐβίαζαν νὰ θυσιάσῃ κάτι ἀπὸ τὴν πίστι του καὶ ἀπὸ τὸ ἠθικό του χρέος. Κάτι τέλος πάντων ποὺ θὰ τὸν ἐξεστράτιζεν ἀπὸ τὴ χαραγμένη πορεία του. Ἔτσι ἐστάθηκεν ἀκαμπτos καὶ ἀλύγιστος στὰ θερμοπαρακάλια τῆς γρηᾶς πλέον καὶ ἀνήμεπορης μάν-

νας του, πού ἔπασε κυριολεκτικὰ στὰ πόδια του, γιὰ νὰ τὴν πάρῃ μαζί του στὸ κελλί του στὰ Φυρόγια, καὶ τῆς τὸ ἀρνήθηκε σκληρὰ. Κι' ὅμως τὴν ἐλάτρευε. Καὶ συχνὰ τὸν ἀκουσα νὰ μιλῇ μὲ συγκινημένη φωνή γι' αὐτή, καὶ νὰ λέῃ στοὺς γύρω του γιὰ τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν δόξα, πού χρωστοῦμε ὅλοι μας στοὺς γονιούς μας.

— «Τὰ παιδιὰ, ἔλεγε, πού δὲν ἀγαποῦνε καὶ δὲν τιμοῦνε τὰ γονικά τους εἶναι σπέρματα τοῦ Σατανᾶ. «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου» εἶναι ἡ προσταγὴ τοῦ Θεοῦ. Οἱ καλοὶ γονεῖς εἶναι ὁ μεγαλύτερος θησαυρός μας. «Στέφανον χαρίτων» στὸ κεφάλι μας τοὺς λείει ἡ ἀγία μας Γραφή. Συλλογισθῆτε το καλὰ, καὶ προσπαθῆστε νὰ ὑψώνεστε πάντα ὡς τὴ θυσία τους καὶ ὡς τὰ τόσα καλὰ πού τοὺς χρωστοῦμε. Αὐτοὶ μᾶς ἔφεραν στὸν κόσμον. Κι' αὐτοὶ μᾶς ἐμεγάλωσαν μὲ χίλιες δυὸ πίκρες καὶ βάσανα. Καὶ εἶναι πρόθυμοι, σὲ κάθε στιγμή, καὶ τὰ μάτια τους ἀκόμη νὰ βγάλουν καὶ νὰ τὰ δώσουν, ἂν παραστῆ χρεῖα, γιὰ τὸ χατήρι μας. Εἶναι λοιπὸν ἢ δὲν εἶναι σπέρματα τοῦ Σατανᾶ ὅσοι δὲν τιμοῦν τοὺς γονιούς των;...».

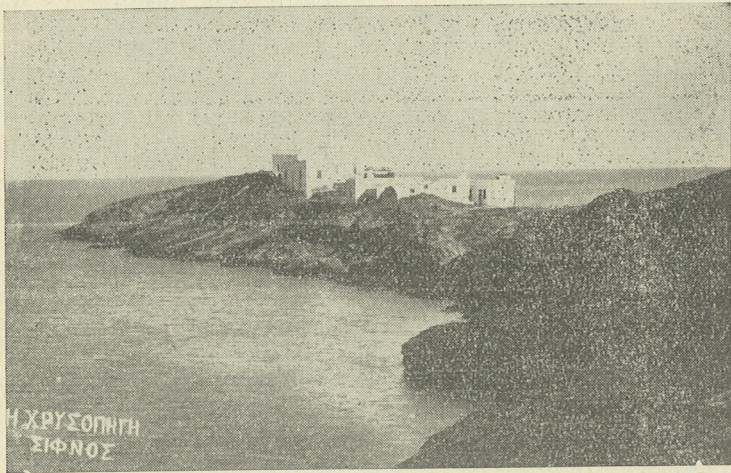
Κι' ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ, στὸ δίλημμα πού ἀμείλικτον ὠρθώθηκε μέσα του τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ, καὶ στὴν τραγική του ἀντινομία καὶ πάλῃ ἐμπρὸς στὰ θερμοπαρακάλια της καὶ τὰ δάκρυά της, ὁ παπα-Σταμάτης ἀρνήθηκε ν' ἀνενδοίαστα νὰ τὴν γηροκομήσῃ κοντὰ του. Καὶ τελικὰ δὲν τὴ δέχθηκε στὸ κελλί του. Κ' ἔμεινε ἐκεῖνη ἀπαρηγόρητη, παρ' ὅλο πού τῆς ἔστειλε ὅλο τὸ ἐπίδομά του, κι' ὅτι ἄλλο ἤμποροῦσε. Καὶ τῶκανεν αὐτό, γιὰτὶ εἶχε τὴ συνείδηση, πὼς τὴ ζωὴ του τὴν εἶχε ἀφιερῶσει στὸ Θεό. Κ' ἔπρεπε νὰ συνεχισθῇ μὲ ἀμετάτρεπτη πίστη καὶ χωρὶς διακοπὴ. Διότι «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις».

“Ὡς τὴν τελευταία του ὅμως στιγμή, αὐτὸ πού ἔκαμε, τοῦ ἐδάραινε τὴν καρδιά. Καὶ συχνὰ ἔλεγε.

— «Μὲ τιμωρεῖ, ἐδλογημένοι μου, ὁ Θεός. Καὶ δίκαιη εἶναι ἡ κρίση του. Γιατὶ ἐπύκρανα πολὺ τὴ μάνα

μου. Τί νάκανα ὅμως; Καλόγερος ἔγινα. Καὶ καλόγερος ἔπρεπε νὰ μείνω».

Τὴν ἴδιαν ἀκαμφίαν ἔδειξε καὶ στὸ Σύνδεσμο τῶν Σιφνίων, ὅταν εἶδε πῶς ἀνέβαλλαν νὰ κάμουν τὸ Γυμναστήριο, ποὺ ἀποκλειστικὰ γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτὸ εἶχε συγκατατεθῆ νὰ παραχωρηθῆ μὲ μικρὸ, ὅπως προανέφερα, τίμημα τὸ χωράφι τῆς Μαρούσας. Καὶ μάλιστα ὅταν κάποτε τὸ ἐνοίκιασαν — «Ἐγέλασαν τὸ Μοναστήρι» μοῦ ἔλεγε συχνά,

Ἡ Χρυσοπηγή τῆς Σίφνου.

«καὶ αὐτὸ εἶναι Θεομπαιξία ἀσυγχώρητη». Ἔκαμε λοιπὸν ἀγωγὴν ἐναντίον τοῦ Συνδέσμου, καὶ ζητοῦσε τὴν ἀκύρωση τῆς ἀγοραπωλησίας. Καὶ θὰ τὴν ἐκέρδιζε, ἂν δὲν ἐκτιζότανε τὸ κέντρο τῆς «Παιδικῆς Χαρᾶς». Γιατὶ στὸ σχετικὸ πωλητήριο συμβόλαιο, εἶχε προβλέψει καὶ εἶχε μπη εἰδικὴ γι' αὐτὸ ρήτρα...

Πολλὰ ἀκόμη θὰ εἶχα νὰ εἰπῶ, γιὰ τὰ καθέκαστα τῆς ζωῆς τοῦ παπα-Σταμάτη. Καὶ τ' ἀξίζει, καὶ μὲ τὸ παραπάνω μάλιστα. Γιατὶ ἦτανε μιὰ ὡραία ψυχὴ διψα-

σμένη για τήν ἀρετή και για τήν ἠθική της τελείωση, πού ἐπέρασε μιὰ ζωὴ βασανισμένη και παιδεμένη, εὐχαριστῶντας πάντα τὸ Θεό, πού «μαστιγοῖ υἱὸν ὃν παραδέχεται».

Γιὰ τίς τέτοιες ψυχές, μᾶς λέγει ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος, «ὅτι ὁ Κύριος στέλλει πάντα κάποιο σύννεφο πού τίς σκεπάζει τὴν ἡμέρα. Κ' ἓνα θεῖο φῶς πού τίς φωτίζει και τίς καταλάμπει στὴν ἀναστρη νύκτα τους. Καὶ μέσα στὴν ἀφάνεια και στὸ σκοτάδι πού τίς σκεπάζει, καθὼς ζοῦν «πάντων ἔσχατες», λαμποκοποῦν στὴν πνευματικὴ μας αἴσθησι οὖν Ἡλιοι...».

Τέτοιο μελίψωτο ἐσκόρπιζε κι ὁ παπα-Σταμάτης μέσα στὴ μικρὴ κοινωνία τοῦ νησιοῦ, μὲ τὴν γεμάτην ἀπὸ θεοσέβεια ψυχὴ του. Ἦτανε ἓνας ταπεινός, μὰ ἀκατάβλητος ἀγωνιστὴς τῆς Χριστιανικῆς Ἰδέας, πού στὴ σκληρὴ του ἀπομόνωσι διετήρησεν ἀνέπαφη τὴν ἔκπαγλην εἰκόνα τοῦ Θεοῦ μας λυτρωτῆ. Κι' ἀγωνίσθηκεν, ὅσο ζοῦσε, νὰ κἀνη πάντα τὸ καλό.

Εὐρέθηκε συχνὰ σὲ ἀκρότατη δυστυχία. Καὶ τὸν ἐτύλιξε μὲ τὸ φαρμακερὸ και πύρινο — σὰν ἐκεῖνο τοῦ Νέσου — χιτῶνα τῆς ἡ ἀδικία τῶν ἀνθρώπων. Μὰ τὴν ἀντιμετώπισεν ἡρεμα. Καὶ ἀποφασιστικά. Γιατί ἤξερε, πὼς ὁ ἅγιος Θεὸς μᾶς ἐπισκέπτεται συχνὰ «ἐν μάστιγι». Καὶ πὼς μὲ τὴν καλοπέρασι δύσκολα σιμῶνει κανεὶς τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Τοὺς βασανισμένους και τοὺς κατατρεγμένους ἐκάλεσε κοντά του και ὁ Χριστὸς μας. Ἔπινε λοιπὸν ἀτάραχος τὸ κώνειο τῆς μοχθηρίας και τὸ φαρμάκι τοῦ κατατρεγμοῦ. «Ὡσπερ αἱ μέλισσαι τὸ κηρίον» τὸν εἶχανε κυκλώσει τὰ δεινὰ τῆς ζωῆς. Κι' ὅμως μέσα στὴ βαρυχειμωνιὰν αὐτὴ εἶχε μέσα του τὴν ξαστεριά μιᾶς ἡλιόλουστης ἡμέρας τοῦ Γενναριοῦ. Καὶ στὴν ὄψη του ἦτανε περιχυμένη μιὰ φεγγερὴ ἰλαρότητα, πού εἶναι τὸ ἀχιδοδόλημα τῆς Θείας χάριτος, σ' ὅσους καταξιώνονται νὰ θρονιασθῆ στὸ στήθος τους ὁ Χριστὸς.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

Μαζί με τόν Παῦλον τόν Θηβαῖον καί με τόν Μάρτυρα Πανσόφιον, εορτάζεται σήμερα ἡ μνήμη τοῦ Ἀσκητοῦ καί Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτη. Με τήν υπέροχη μορφή τοῦ Ἁγίου τούτου θ' ἀσχοληθοῦμε τώρα σύντομα, γιατί ἀξίζει ιδιαίτερα νά ἐξαρθῇ ἡ ἀφοσίωσις του στήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀσκητική ζωή του, ἡ ἀφιερωμένη στήν ὑπηρεσία της.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης λέγεται ἔτσι γιατί ἔζησε ὅλη σχεδόν τή ζωή του σ' ἓνα ἄθλιο καλύβι καί μ' αὐτόν τόν τρόπο ἐπέρασεν ἓνα ἀσκητικόν κανόνα. Μά ἡ ζωή τοῦ Καλυβίτη ἀνακινεῖ καί τὸ ζήτημα τῆς προσαρμογῆς ἐνός θεόπνευστου ἀσκητῆ στήν οἰκογένειά του ἢ τῆς ἀσυμφωνίας τῆς ἀποστολῆς τοῦ μοναχοῦ με τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον.

Ἄλλ' ἄς ἰδοῦμε πῶς οἱ εἰδικοί ἱστορικοὶ καί ἀγιολόγοι παρουσιάζουν τὴν ἀσκητικὴ ζωή τοῦ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου.

* *

«Ὁ Ἰωάννης ὁ λεγόμενος Καλυβίτης ἦταν γιὸς τοῦ συγκλη-

Καί δὲν εἶναι καθόλου, μὰ καθόλου, μικρὸ πρᾶγμα αὐτό. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα. Εἶναι ἡρωϊσμός μεγάλος. Πολὺ μεγάλος. Καί οἱ σιωπηλὲς μάχες, ποὺ συχνὰ καί χωρὶς νὰ τὸ παίρνη κανεὶς εἶδῃσι διεξάγονται μέσα στοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας ἀπὸ κάποιους ἀγωνιστὰς τοῦ Θεοῦ, μέσα σὲ φτωχικὲς καμαροῦλες ἢ μέσα σὲ ταπεινότατα κελλιά, δὲν εἶναι διόλου ὀλιγώτερο ἡρωϊκὲς καί ἐνδοξες ἀπὸ τίς πολυνεκρες ἐκεῖνες μάχες, ποὺ διεξάγονται στὰ πεδία τῶν πολέμων.

Τὸ νὰ θέλῃς νὰ νικιέσαι με ταπεινώσει, κι' ὄχι νὰ νικᾷς με ὑπερηφάνεια εἶναι μέγιστος ἄθλος, ποὺ θεώνει τὴν ζωή μας αὐτή. Καί πρέπει νάχῃ κανεὶς ἅγιο πάθος. Καί νᾶναι δοσμένοσ στήν ὑπηρεσία τοῦ ἠθικοῦ του χρέους, ὡς τὸ τελευταῖο του κύτταρο. Καί νάχῃ ὑπομονή, ἐπιμονή, πίστη, ἀφοβίαν, καί νὰ καίεται καί νὰ φλογίζεται σὰν τᾶστρα ποὺ χύνονται τὴ νύκτα στοὺς σκοτεινοὺς οὐρανοὺς. Νᾶναι δηλαδὴ μιὰ «ἐκλεκτὴ» καί μιὰ «περιπαθὴς φύσις», γιὰ νὰ ἤμπορέσῃ νὰ βαστάξῃ. Καί νὰ νικήσῃ...

(Ἀκολουθεῖ)

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

τικοῦ Εὐτροπίου καὶ τῆς Θεοδώρας κ' ἔζησε στὰ χρόνια τοῦ Λέοντος τοῦ Μεγάλου. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἡ μητέρα του τὸν ἔστειλε μικρὸ παιδί τότε στὸ σχολεῖο, τοῦ ἐχάρισεν ἓνα μικρὸ στὸ σχῆμα καὶ χρυσοντυμένο Εὐαγγέλιον. Κι' ὅταν τὸ παιδί ἄρχισε νὰ διαβάζῃ ἀρκετὰ καλά, παράτησεν ὅλα τ' ἄλλα του διαβάσματα κ' ἐδιάβαζε μονάχα στὸ βιβλίον αὐτό. Ἐνας καλόγηρος, ποὺ ἐγύριζε ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἐγνώρισεν τὸ παιδί, ἓνα βράδυ ποὺ τὸν ἐφιλοξένησαν στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Τότε, μὲ τὴν θέλησιν τοῦ παιδιοῦ, μὰ κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του κ' ἀπὸ τοὺς δασκάλους του, ὁ καλόγηρος ἐπῆρε μαζί του τὸ παιδί στὴ Μονὴ τῶν Ἀκοιμητῶν, ὅπου καὶ ντύθηκε τὸ σχῆμα τοῦ μοναχοῦ. Ἐκεῖ ὁ μικρὸς ἔμεινε πολλὰ χρόνια, γυμνάζοντας τὸν ἑαυτό του μὲ σκληρὴ ἀσκητικὴ διαίτα. Ἔτσι ἔγινε τὸ παράδειγμα σ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἀσκητές. Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη τῶν γονέων του, καὶ πρὸ πάντων τῆς μητέρας του, καὶ ὁ χωρισμὸς του ἀπ' αὐτοὺς τὸν ἐβασάνιζαν κρυφὰ. Αὐτὸ ἐβάσταξεν ἀρκετὸ καιρὸ. Τέλος μιὰ μέρα ὁ νεαρὸς ἀσκητὴς ἐγονάτισε μπροστὰ στὸν καθηγούμενον τῆς Μονῆς καὶ σ' ὅλη τὴν μοναχικὴ ἀδελφότητα κ' ἐξωμολογήθη τὸν καὺμό του καὶ τὸν πόθο του νὰ ξαναἰδῇ καὶ πάλιν τοὺς γονεῖς του, ἀλλὰ μὲ τὴν ἱερὴ ὑπόσχεσιν ὅτι, ἕως τὴν ὕστερη πνοή του θὰ μείνῃ ἀγνώριστος σ' αὐτοὺς καὶ θὰ δουλεύῃ μὲ τὴν ἴδιαν ἀσκησιν στὸ Θεό. Ὁ καθηγούμενος τοῦ ἔδωκε τὴν ἄδεια νὰ κάμῃ ὅπως εἶπε. Κι' ἔτσι κ' ἔγινεν. Ὁ νεαρὸς μοναχὸς ἐφθάσεν ἀγνώριστος στὴν Πόλιν, ὅπου ἔμεινεν ὁ πατέρας του. Καὶ κάποιον μέρα, ποὺ ὁ πατέρας του κ' ἡ μητέρα του ἐβγαίναν ἀπὸ τὸ παλάτι τους, μὲ ὅλη τὴν κοσμικὴ τους μεγαλοπρέπεια, ἐκεῖνος, σὰ ζητιάνος, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ ἀρχοντα πατέρα του, ζητῶντας ἀπὸ αὐτὸν νὰ τοῦ παραχωρήσῃ, ἀντίκρου ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ σπιτιοῦ τους μιὰ μικρὴ γωνιά, ἓνα κομμάτι γυνῆς γῆς, τόσο μικρὸ ὅσο ἦταν τὸ μικρὸ ἐκεῖνο κομμάτι γῆς ὅπου ἐγονάτισε ὁ Χριστὸς στὸν Κῆπο τῆς Γεθσημανῆ, τόσο μικρὸ ὅσος θάτανε μικρὸς ὁ τάφος τοῦ ἴδιου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ φτιάσῃ ἐκεῖ μιὰ μικρὴ καλύβη κ' ἐκεῖ μέσα ν' ἀσκητέψῃ καὶ νὰ ὑμολογήῃ τὸν Θεὸ καὶ νὰ δέεται ἀκοιμήτα γι' αὐτοὺς καὶ γιὰ ὅλο τὸν κόσμον. Οἱ γονεῖς του, βεβαιοτάτα μὴ γνωρίζοντας ποῖος ἦταν αὐτὸς ποὺ τοὺς παρακαλοῦσε, τοῦ παραχώρησαν ἐκεῖνο τὸ μικρὸ κομμάτι τῆς γῆς. Ἐκεῖ ὁ νεαρὸς ἀσκητὴς ἐφτιάσε τὸ καλύβι του, τόσο μικρὸ καλύβι ποὺ μόλις ἐχωροῦσε μέσα τὸ κορμί του. Σ' ἐκεῖνο τὸ καλύβι ἐζήσεν ἀκόμα τρία χρόνια ὁ Ἰωάννης μὲ ἐγκράτεια καὶ ἐξαιρετικὴ ἀσκητικὴ λιτότητα, δουλεύοντας γιὰ τὴν ψυχὴ του καὶ παρακαλῶντας γιὰ ὅλους τὸν Θεό. Κ' εἶχε μονάχα μιὰ κρυμμένη κοσμικὴ χαρὰ: τὸ ὅτι κάθε τόσο ἐβλεπε

τούς γονεῖς του καὶ πρὸ πάντων τῆ μητέρα του, πού τοῦ εἶχε χαρίσει ὅταν ἦταν μικρὸ παιδάκι τὸ χρυσοῦ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον πάντα τὸ εἶχε μαζί του. Ἔτσι τῆς χρωστοῦσε καὶ τῆ ζωῆ του, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν καλύτερο μυστικὸ ἑαυτοῦ του. Μὲ τὴν σκληρὴ ἀσκησι καὶ μὲ μόνῃ αὐτῆ τῆ χαρά, ἔζησε τρία ὀλόκληρα χρόνια ὁ Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης. Τέλος μιὰ μέρα προαισθάνθηκε τὸν θάνατό του. Τότε μὲ κάποιον ὑπηρέτη ἐμήνυσε στὴ μητέρα του νὰ ῥθῃ νὰ τὸν ἰδῇ. Ἐκεῖνη ἐπῆγε. Κι' αὐτὸς ἐγονάτισε τότε μπροστά της καὶ τῆς ἔδειξεν ἐκεῖνο τὸ μικρὸ χρυσοῦ Εὐαγγέλιον. Ἔτσι ἀναγνωρίστηκε ἀπὸ τὴν μητέρα του. Κατόπιν πιά ἀπ' αὐτῆ τὴν ἀποκαλυπτικὴ γνωριμία, ἔγειρε στὰ πόδια τῆς μητέρας του ὁ Ἰωάννης καὶ ἀποκοιμήθηκε ἤρεμα. Εἶχεν ἀποθάνει κ' ἡ ψυχὴ του παρεδόθη στὸν Κύριον».

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτη ὅπως τὴν διηγοῦνται οἱ συναξαριστὲς καὶ οἱ ἀγιολόγοι.

* *

Ἡ ζωὴ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου τοποθετεῖ τὸ πρόβλημα τῆς σχέσεως ἑνὸς μοναχοῦ ἢ καλύτερα ἑνὸς αὐστηροῦ ἀσκητῆ μὲ τὴν οἰκογένειά του. Κι' αὐτὸ εἶναι ἓνα πρόβλημα σοβαρὸ καὶ σπουδαῖο, γιατί θέτει τὴν συζήτησι τῆς διαφορᾶς τῆς κοσμικῆς ζωῆς καὶ τοῦ μοναχισμοῦ.

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα φαίνεται ὅτι, ἐξ ἀφορμῆς ἀκριβῶς τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτη, ἔγινε σοβαρὴ συζήτησις μεταξὺ τῶν δύο ποιητῶν μας Κωστῆ Παλαμᾶ καὶ Ἀγγέλου Σικελιανοῦ. Ὁ τελευταῖος ἀνέφερε μερικὰ σημεῖα σχετικὰ σὲ μιὰ διάλεξι του.

Εἶναι γνωστὸ πὼς ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς εἶχε πολὺ ἀσχοληθῆ μὲ τὸ πρόβλημα πού θέτει ἡ ζωὴ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτη. Καὶ μάλιστα εἶναι γνωστὸν ὅτι εἶχε σκοπὸ νὰ γράψῃ ἓνα σχετικὸ ποίημα γιὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Καλυβίτη, πού θὰ ἐδημοσιεύετο σ' ἓνα δεύτερον τόμον τῆς σειρᾶς «Βωμοί». Δὲν εἶναι γνωστὸν ὅμως ἂν εἶχε μονάχα στὸ νοῦ του αὐτὸ τὸ ποίημα ἢ τὸ ἐσχεδί-αζε ἢ ἴσως εἶχεν ἀρχίσει καὶ νὰ τὸ γράψῃ.

Ὁ ποιητῆς Σικελιανὸς ἀνέφερε πὼς ὁ Παλαμᾶς δὲν τοῦ ὠμίλησεν ἀναλυτικὰ γι' αὐτὸ τὸ ποίημα, πού προετοίμαζεν. Ὡστόσο ἓνα ἀπόγευμα τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1941, πού ὁ Παλαμᾶς ἦταν ἄρρωστος, ὁ Σικελιανὸς τοῦ ἀνέφερε κάτι γιὰ τὸν ποιητῆ Ρίλικε καὶ γιὰ κάποια σημεῖα ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ «Τετράδια τοῦ Μάλτε Λαούριντς Βρίτ)». Καθὼς τοῦ μιλοῦσε γι' αὐτὸ τὸ ἔργο τοῦ Γερμανοῦ ποιητῆ, τοῦ ἐξηγοῦσε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἥρωα τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ ἀνέπτυξε τὸν ἀγῶνα του γιὰ νὰ

προσαρμοσθῆ στὴν οἰκογένειά του ἢ νὰ φύγη, νὰ αἰσθανθῆ ἀλλοιώτικος, ἐλεύθερος καὶ προετοιμασμένος νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν ἐλεύθερο ἑαυτό του. Τότε ὁ Παλαμᾶς, σὰν νὰ ταράχθηκε ἀπ' αὐτὰ πού τοῦ ἔλεγεν ὁ Σικελιανός, ἐπιθύρισε συλλογισμένος:

— «Ὁ Καλυβίτης! Αὐτὸ . . . εἶναι ὁ Ἰωάννης Καλυβίτης!»

Τότε ὁ Σικελιανός ἔμαθε κ' ἐκατάλαβε ποιά θέσι εἶχε στὴν ψυχὴ τοῦ Παλαμᾶ τὸ σχέδιο ἐνὸς ποιήματος γι' αὐτὸν τὸν περίφημον ἀσκητῆ. Κ' εἶπε πῶς πιστεύει ὅτι αὐτὸ τὸ ποίημα θὰ ἦταν μὲ κάποιον τρόπο ἢ βαθύτερη πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ αὐτοπροσωπογραφία του, ὁ καθ'αυτὸ «ἔσωτερικὸς μονόλογος» τοῦ ἴδιου τοῦ ποιητῆ Παλαμᾶ.

Ὅπως τὸ ἐξήγησε κατόπιν ὁ Σικελιανός, εἶχε χτίσει ὁ Παλαμᾶς τὴ μικρὴ του κάμαρα μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ κόσμου καὶ μέσα στὴ βουτῆ τῆς πόλης κι' ὅμως σύγχρονα μέσα σὲ μιὰν ἀπέραντη Θεβαίδα, ὅπως οἱ παλαιοὶ ἀσκητές. Γιατὶ ὁ Κωστής Παλαμᾶς, ὡς ποιητῆς, ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού ἦταν δεμένος μὲ τοὺς δικούς του μὲ τὶς λεπτότερες χορδὲς ὅσο κανένας ἴσως ἄλλος, καὶ ὡστόσο ζοῦσε μέσα σὲ ἀκοίμητη ἄσκησι δουλεύοντας γι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλους ἐμᾶς, ὕμνολογῶντας μέρα-νύχτα ὡς μυθικὸν ἀηδόνι διαρκῶς μέσα ἀπὸ τὸ στενὸ του κλουβί.

Καὶ παρατήρησε σχετικὰ ὁ ποιητῆς Σικελιανός :

«Εἶμαι βέβαιος ὅτι σὲ κανένα ποίημα ἢ μορφή τοῦ Παλαμᾶ ἀσκητῆ δὲν θάφτανε σὲ περισσότερη αἰσθαντικότητα, σὲ μεγαλύτερο καὶ σὲ πιὸ μύχιον βάθος! Καὶ νὰ πῶς, ὅταν τοῦ μίλησα τὸ βράδου ἐκεῖνο γιὰ τὸν ἥρωα τοῦ βιβλίου τοῦ Ρίλκε, ἔταράχθηκε ἐξαιρετικὰ, (θαρρῶ ποτὲ δὲν εἶδα τὴν μορφή του τόσο μυστικὰ συγκινημένῃ), καὶ νὰ πῶς, τὴν ὥρα ἐκείνη, ἐμουρμούρισε ἐπανειλημμένα! «Ὁ Καλυβίτης! Αὐτὸ εἶναι... ὁ Ἰωάννης Καλυβίτης!»

* *

Ὅχι μονάχα τοὺς δύο ἐκλεκτοὺς ποιητῆς μας ἔχει ἀπασχολήσει ἡ ζωὴ τοῦ Ἰωάννη τοῦ Καλυβίτη, πού ἐορτάζομε σήμερα τὴν μνήμη του, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴ κάθε Χριστιανοῦ. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀσκητῆ τούτου θέτει τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου μὲ τὴν οἰκογενειακὴ ζωὴ. Θέτει τὸ μεγάλο πρόβλημα, πού εἶναι πολὺ δύσκολη ἡ λύσις του, γιατί περιέχει τὴν πάλῃ τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων μὲ τὴν δύναμι τῆς θρησκευτικῆς ἀθλήσεως.

Σήμερα λοιπὸν τιμᾶμε ὅλοι μας τὴν δυνατὴ ψυχικότητα καὶ τὴν ἀσκητικὴ πίστι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτη, ἄσχετα ἂν δὲν εἶναι σὲ πολλοὺς κατορθωτῆ ἢ πάλῃ καὶ ἡ νίκη σὲ τέτοιαν ἄθλησιν.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1957

Κυριακή 20 'Ιανουαρίου.

(Β' Κορινθ. δ' 6-15)

«Έχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὄστράκινοις σκεύεσιν...».

[Κι' ἔχομε αὐτὸν τὸν θησαυρὸ μέσα σὲ ὄστράκινα σκεύη].

Μιά πολὺ μεγάλη ἀλήθεια μᾶς τονίζει σήμερα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὸ θεόπνευστο στόμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ἐχομε — μᾶς λέγει — τὸν θησαυρὸ, ποὺ εἶναι ὁ Χριστὸς κι' ἡ χάρις του, μέσα σὲ ὄστράκινο σκεῦος. Καὶ τὸ φθηνό, εὐθραυστο, σχεδὸν τιποτένιο αὐτὸ δοχεῖο τοῦ πολυτίμου θησαυροῦ δὲν εἶναι κανένα ἄλλο παρὰ ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτὸς μας.

Ἄν οἱ περισσότεροὶ Χριστιανοὶ δὲν κατορθώνουν νὰ προχωρήσουν στὸν δρόμο τοῦ Ἰησοῦ καὶ μένουν ὀλοένα στὸ ἄλφα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς· ἂν ἡ Ἐκκλησία ἔχη πάντα λιγοστοὺς ἀγίους καὶ πλῆθος ἀμαρτωλῶν· ἂν τὸ Εὐαγγέλιο ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι, στὸ κύλημα τόσων αἰῶνων, ἓνα βιβλίον, ποὺ ὅλοι τὸ ξέρουν, πολλοὶ τὸ διαβάζουν ἢ τὸ ἀκοῦνε, ἀλλὰ ἐλάχιστοι τὸ ἐφαρμόζουν καὶ τὸ μεταφράζουν στὴν ἴδια τους τὴ ζωὴ· ἂν αὐτὸ τὸ λυπηρὸ κι' ἀποκαρδιωτικὸ φαινόμενο παρατηρῆται πάντα, σὲ κάθε ἐποχῇ, μιὰ εἶναι ἡ κυρία αἰτία: τὸ ἀνθρώπινο ἐγώ, ἢ ἰδέα ποὺ τρέφει κανεὶς γιὰ τὸν ἑαυτὸ του.

Τὸ ξερρίζωμα καὶ τὸ ποδοπάτημα αὐτοῦ τοῦ ἐγώ, ποὺ στέκεται σὰν ἐμπόδιο στὸν δρόμο τῆς ἀληθινῆς χριστιανικῆς ζωῆς, μᾶς καλεῖ καὶ μᾶς προτρέπει νὰ πετύχουμε ὁ ἱερὸς στίχος τοῦ ἀποστόλου: «Κι' ἔχομε αὐτὸν τὸν θησαυρὸ μέσα σὲ ὄστράκινα σκεύη».

Τὸ μαργαριτάρι τὸ ἀνεκτίμητο, ποὺ ἡ ἀξία του εἶναι ἀπερίγραπτη καὶ τίποτε ἄλλο στὸν κόσμον δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μαζί του, εἶναι ὁ Χριστὸς κι' ἡ θεία του χάρις. Καὶ τὸ μαργαριτάρι αὐτὸ βρίσκεται μέσα μας, ὅταν εἴμαστε πιστοί. Ἐμεῖς πότε γινόμαστε τὸ ὄστράκινο σκεῦος, ὅπου περιέχεται ἐκεῖνο τὸ μαργαριτάρι. Τί ἀξία μπορεῖ νὰ ἔχη ἓνα ὄστρακο; Σχεδὸν καμμιά.

Αὐτὴ τὴ μεγάλη, λοιπόν, ἀλήθεια, ἀδελφοί μου, σάλπισε πρὶν ἀπὸ λίγο ὁ μεγαλοφωνότατος Παῦλος στ' αὐτιά κάθε ψυχῆς.

Και μᾶς κάλεσε νὰ τὴ συλλογιστοῦμε, νὰ τρυγήσουμε τὸ σωτήριο νόημα τῆς, ὅπως ἡ μέλισσα τὸ γλυκύχυμο ἄνθος.

Ἄς ἀποτραβήξουμε, λοιπόν, τώρα τὴ διάνοιά μας ἀπὸ κάθε ἄλλη σκέψι κι' ἄς σταθοῦμε μὲ προσοχή, μὲ φόβο Κυρίου, μὲ δίψα πνευματικῆ μπροστά στὰ ἀποστολικά λόγια.

Ἄἔχομε αὐτὸν τὸν θησαυρὸ μέσα σὲ ὀστράκινα σκεύη». Τὸ πᾶν εἶναι ὁ Ἰησοῦς κι' ἡ χάρις του. Ἐμεῖς, ἄλλο ἀπὸ μιὰ καλὴ θέλησι, ἄλλο ἀπὸ μιὰ ἀγαθὴ προαίρεσι, τί μπορούμε νὰ προσφέρουμε γιὰ τὴ σωτηρία μας; Ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς ἔχει πολὺ χαμηλὴ ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Βλέπει τὸν ἑαυτὸ του σὰν ἕνα ταπεινὸ πῆλινο δοχεῖο, ποὺ μόνο του δὲ ἔχει καμμιά ἀξία, ἀλλὰ τιμᾶται ἀπέραντα καὶ γίνεται ζηλευτό, γιὰτὶ μέσα του ἔχει τὸ πανάκριβο ἐκεῖνο μαργαριτάρι, τὸν ἀμύθητο ἐκεῖνο θησαυρὸ, ποὺ εἶναι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἄν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ λείψῃ ἀπὸ μέσα του, τότε τὸ ταπεινὸ ἐκεῖνο σκεῦος χάνει κάθε σημασία, δὲν εἶναι παρὰ λίγο φρυγμένο χῶμα.

Ὁ ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀρχιψεύστης Διάβολος, ψιθυρίζει μὲ τέχνη σὲ κάθε ψυχὴ, ποὺ θέλει νὰ βαδίσῃ πάνω στὰ ζωηφόρα ἴχνη τοῦ Ἰησοῦ, λογιῶν-λογιῶν ψεύδη. Ἀνάμεσά τους τὴν πρώτη θέσι κατέχουν ὅσα ὑποθάλλουν τὸν ἐγωϊσμό. Ὁ ἐγωϊσμός, εὐλογημένοι χριστιανοί, εἶναι μιὰ ἐπικίνδυνη φωτιά, ποὺ ὅσο νερὸ κι' ἂν τῆς ρίξουμε, πάντα μένει ἀκοιμητὴ κάτω ἀπὸ τίς στάχτες. Οἱ λογισμοί, λοιπόν, ποὺ ὁ Σατανᾶς σκορπίζει στὴ διάνοιά μας γιὰ νὰ μᾶς κἀνῃ νὰ ὑπερηφανευτοῦμε, εἶναι ἕνα ἀναδαύλισμα αὐτῆς τῆς φωτιᾶς. Ἐσχινᾷ τότε τὸ τέκνο τοῦ Θεοῦ, πὼς δὲν εἶναι παρὰ ἕνα ἀπλὸ ὀστράκινο σκεῦος κι' ἀρχίζει νὰ βλέπῃ κάθε καλὴ πρᾶξι, κάθε καλὴ σκέψι, κάθε καλὸ αἶσθημα, ἀπ' ὅσα στολίζουν τὸν βίον του σὰν δικὰ του, κι' ὄχι σὰν δῶρα τῆς θείας χάριτος.

Ἀνάμεσα στοὺς Μακαρισμοὺς, ποὺ εἶπε ὁ Κύριος πάνω στὸ βουνό, πρῶτον-πρῶτον ἔβαλε ἐκεῖνον τῆς ταπεινοφροσύνης: «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῶ πνεύματι...».

Τί σημαίνει πτωχὸς τῶ πνεύματι; Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει καμμιά ὑψηλὴ ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Ὁ καλότυχος, ποὺ ὅσο κι' ἂν ψάξῃ μέσα του, δὲν βρίσκει οὔτε ἕνα ἔπαινο, οὔτε ἕνα κολακευτικὸ ἐπίθετο γιὰ νὰ τὸ δώσῃ στὸν ἑαυτὸ του. Κι' ἂν τὸν βιάσουν νὰ πῆ κάτι, τότε μιμεῖται τὸν Παῦλο, ποὺ ἔγραψε: «Ἐνα ξέρω, πὼς εἶμαι ὁ πρῶτος τῶν ἁμαρτωλῶν».

Ἀντίθετα, τί συμβαίνει μὲ τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ μᾶς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί; Δὲν ἔχομε καθόλου αὐτὴ τὴ μακαριστὴ φτώχεια. Ὁ νοῦς μας εἶναι μιὰ ἀποθήκη γεμάτη ἀπ' ὅλα τὰ λαμπερὰ πετράδια τῶν ἐπαίνων μὲ τὰ ὁποῖα στολίζομε ὅτι καλὸ κά-

μαμε κι' απ' όλα τὰ μαλακά υφάσματα τῶν δικαιολογιῶν, μὲ τὰ ὁποῖα τυλίγομε τὶς ἁμαρτίες μας. Ξεχᾶμε πῶς εἴμαστε τὸ ὀστράκινο σκευός.

Ὁ Κύριος παρωμοίωσε τὴ χριστιανικὴ ζωὴ μὲ στενὴ θύρα. Γιὰ νὰ τὴν περάσῃ κανεῖς, πρέπει νὰ βγάλῃ ἀπὸ πάνω του τὸ βαρὺ ροῦχο τοῦ ἐγωῖσμοῦ, μὲ τὶς πολλὲς ἐκεῖνες δίπλες ποὺ εἶναι οἱ ἰδέες τῆς ὑπερηφάνειας.

Ἡ εὐλογημένη ταπεινοφροσύνη ἐλκύει, διατηρεῖ κι' αὐξάνει τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ. Μονάχα στὸν πτωχὸ τῷ πνεύματι, σ' αὐτὸν ποὺ δὲν ξεχνᾷ σὲ καμμιά περίπτωσι πῶς εἶναι ἓνα ὀστράκινο, τιποτένιο σκευός, δίνεται πλοῦσια ἢ χάρις.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, σὺ ποὺ εἶπες: «Μάθετε ἀπὸ μένα, ποὺ εἶμαι ταπεινός», δίδαξέ μας τὸν τρόπο ν' ἀποκτήσουμε τὴν ταπεινοφροσύνη. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα σου ἄς σαρώσῃ ἀπὸ τὴν καρδιά μας τὴν ὑπερηφάνεια. Ἀξιώσέ μας ν' ἀρχίσωμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸ χριστιανισμὸ μας, ποὺ τὸν πήραμε στραβά, γιατί δὲν ξεκινήσαμε ἀπὸ τὴν ταπεινοφροσύνη. Καὶ κρατῶντας αὐτὴ γιὰ ἄσπινδα, νὰ προστατεύσουμε ἔτσι ὅλες τὶς ἄλλες ἀρετές σου στὴ ζωὴ μας ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ Πονηροῦ. Ἀμήν.

Κυριακὴ 27 Ἰανουαρίου

(Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2)

«Τοιοῦτος ἔπρεπε ἡμῖν ἀρχιερεὺς . . .»

[Τέτοιος μᾶς ἔπρεπε ἀρχιερεὺς . . .]

Ἡ Ἐκκλησία, αὐτὴ τὴν Κυριακὴ τιμᾷ τὴ μνήμη ἑνὸς ἀπὸ τοὺς κορυφαίους ἁγίους τῆς. Ἐορτάζομε τὴν ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τὴ μεταφορὰ τους ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου ὁ μεγάλος αὐτὸς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας βρῆκε τὸν θάνατο ἐξόριστος, στὴν Κωνσταντινούπολι.

Κι ἀληθινὰ ταιριάζει πολὺ στὸ νόημα τῆς ἐορτῆς αὐτῆς τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα ποὺ ἔχει ὀρισθῆ γιὰ τὴν παροῦσα Κυριακὴ. Εἶναι μία περικοπὴ ἀπὸ τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου, ὅπου ὁ θεῖος ἀπόστολος κάνει λόγο γιὰ τὸν Χριστὸ ὡς ἀρχιερέα. Τέτοιος ἀρχιερεὺς μᾶς ἔπρεπε — λέγει — ποὺ ὑπῆρξε μαζὶ θυσιαστής καὶ θῦμα, προσφέροντας τὸν πανάγιο ἑαυτό του ὡς θυσία γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ἀλλὰ ὁ ἀποστολικὸς στίχος ἀρμόζει πολὺ καὶ σ' ἐκεῖνους τοὺς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ μιμήθηκαν τὸν Ἰησοῦ καὶ ποίμαναν τὰ πρόβατά του μὲ ἀνάλογη αὐτοθυσία κι' ἀγάπη.

“Ενας δὲ τέτοιος ἀρχιερεὺς ὑπῆρξε κι’ ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ποὺ στάθμισε τὸν βίο του μὲ κάθε ἀκρίβεια πάνω στὶς θεῖες ἐντολὲς κι’ ἀναδείχτηκε ἀπὸ τὰ πῖο μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἀντίγραφα τοῦ Καλοῦ Ποιμένου, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ ἡ Ἐκκλησία τὸν ἀνέβασε στὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, δόθηκε ὀλόκληρος σ’ αὐτὸ τὸ ὑψηλὸ ἔργο καὶ χάρισε τὸν ἑαυτό του στὶς ἀνάγκες τῶν πνευματικῶν του τέκνων. Ὁ Θεὸς τὸν εἶχε προικίσει μὲ πολλὰ καὶ θαυμαστὰ χαρίσματα. Τοῦ εἶχε ἐμπιστευθῆ πολὺτιμα τάλαντα, πίστι βαθεῖα καὶ στερεή, νοῦ ἔξοχο, εὐφράδεια χρυσῆ, καρδιὰ πλατεῖα καὶ εὐαίσθητη. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρησιμοποίησε, λοιπόν, γιὰ νὰ γίνῃ ἓνας μεγάλος χριστιανὸς καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὡς ποιμένας τους.

Ὅταν ἔγινε ἱερεὺς στὴν Ἀντιόχεια, ἦταν ἤδη ἓνα ἀριστοῦρημα τῆς θείας Χάριτος, ἓνα πνευματικὸ ἀνάστημα πολὺ ξεχωριστό. Κι’ εὐθὺς ἀπέδειξε, πὼς ἦταν ὑπεράξιος γιὰ τὸ ἔργο, ποὺ ἡ ἀγαθότης τοῦ Κυρίου τοῦ εἶχε ἐμπιστευθῆ.

Πρῶτα-πρῶτα μὲ τὸ κήρυγμά του. Οἱ ὄμιλιες, ποὺ ἔκανε στὸ λαό, εἶναι σὰν μιὰ ἀπέραντη τοιχογραφία, μὲ ζωηρὰ καὶ θελκτικὰ χρώματα, ποὺ παριστάνει ὅλα σχεδὸν ὅσα ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή ἢ καὶ κρύβει στὰ βάθη τῆς.

Μ’ αὐτὸ τὸ πνευματικὸ τραπέζι, ποὺ ἔστρωνε ἀπὸ τὸν ἄμβωνα, ὀδηγοῦσε τοὺς ἁμαρτωλοὺς στὴν ἀνάνηψι καὶ στὴ μετάνοια, στήριζε τοὺς ὀλιγοπίστους, θέρμαινε τοὺς ἀδιαφόρους, παρηγοροῦσε τοὺς θλιμμένους, ἀναστήλωνε τοὺς λιπόψυχους, φωτίζει τοὺς πλανημένους, ἐνίσχυε ὅσους ἀγωνίζονταν νὰ σταθοῦν στὸ δρόμο τοῦ Κυρίου καὶ κατάρτιζε τοὺς πάντας στὴν ὀρθόδοξο πίστι.

Τὸ κήρυγμά του ἦταν σὰ τὴ δροσιά σὲ ξερὴ γῆ, σὰν τὸν ἄνεμο στὰ πανιά ἐνὸς πλοίου, σὰν τὸ ὑνὶ ποὺ ὀργάνει τὸ χωράφι, σὰν τὸν ἥλιο ποὺ σκορπᾷ τὰ σκοτάδια, σὰν ἓνα μαστίγιο στὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου, σὰν λάδι στὶς πληγές. Πότε μὲ αὐστηρὴ γλῶσσα, καὶ πότε μὲ θωπευτικὲς φράσεις, ἀλλὰ πάντα προβάλλοντας τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τίποτ’ ἄλλο, ὁ Χρυσόστομος γλύτωνε ἀπὸ τὰ νύχια τῆς ἁμαρτίας τίς ψυχὰς καὶ τίς πρόσφερνε σὰν πολὺτιμα λάφυρα στὸν Βασιλεῖα Χριστοῦ.

Κατασκῆνωσε τὰ πρόβατα τοῦ Ἰησοῦ σὲ τόπους χλόης, ὅπως λέγει ὁ Ψαλμὸς τοῦ Δαυΐδ, καὶ σὲ ὕδατα ἀναπαύσεως. Τὰ πνευματικὰ τέκνα του δὲν πεινοῦσαν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, ἀλλὰ τρέφονταν μ’ αὐτὸν πλοῦσια.

Τὸ κήρυγμά του, ὅμως, εἶχε ἀξία ὄχι μονάχα γιὰ τὴν ἑκκλησίαν

ώραίο καί ζυμωμένο με τὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀλλὰ καί γιατί ἔβγαινε ἀπὸ τὸ δικό του χρυσὸ στόμα, ποῦ ἦταν τὸ στόμα ἑνὸς μεγάλου ἀγίου. Τίποτε ἀπ' ὅσα ἔλεγε ὁ Χρυσόστομος δὲν ἐρχόταν σὲ ἀντίθεσι με τὸν βίο του. Ἔνα βίο, ποῦ καθὼς εἴπαμε στὴν ἀρχή, ἦταν ἀφραδιασμένος με κάθε ἀκρίβεια πάνω στὸ θεῖο θέλημα καί δὲν ἔσφευγε σὲ τίποτα ἀπ' αὐτό.

Μέσα στὸ σῶμα τοῦ Ἰωάννου, ποῦ τὸ εἶχαν μαράνει ἡ ἄσκησις, οἱ στερήσεις, οἱ νηστεῖες, οἱ ἀγριυπνίες, οἱ κόποι, ἀνθίζαν τὰ αἰσθήματα τῆς πιὸ στοργικῆς ἀγάπης πρὸς τὰ πνευματικά του παιδιὰ. Αὐτὸς ὁ ζάπλουτος καλλιεργητὴς τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, αὐτὸς ὁ πρωταθλητὴς τῆς μιμήσεως τοῦ Κυρίου, αὐτὸς ὁ ἐπίγειος ἄγγελος, δὲν εἶχε ἄλλη μέριμνα, ἄλλη ἔγνοια, ἄλλη λαχτάρα παρὰ πῶς νὰ ὑπηρετῇ τὸ ποιμνίό του, νὰ ἀνταποκρίνεται σ' ὅλες του τίς ἀνάγκες, νὰ τὸ κατευθύνῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ ὅπου βρισκόταν κι' ὁ ἴδιος.

Ἦταν ὁ πατέρας ὄλων, ὁ προστάτης τῶν φτωχῶν καί τῶν ἀδυνάτων, ὁ συνήγορος τῶν ἀθῶων, ὁ σιτιστὴς τῶν πεινασμένων, τὸ καταφύγιο τῶν κατατρεγμένων, ἡ ἀκοίμητη φωνὴ αὐτῶν ποῦ δὲν ἤξεραν ἀκόμα νὰ προσευχηθοῦν με πίστι.

Κι' ὅπως κάθε ἓνας ποῦ πραγματικά ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του καί ξέρει τι θησαυροὺς κρύβει ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, ἦταν καί κάτι ἄλλο: ὁ θαυμαστὴς τῶν πνευματικῶν του παιδιῶν. Κάποτε, ποῦ γιὰ λόγους υγείας, ὅταν ἦταν πιὰ ἐπίσκοπος στὴν Κωνσταντινούπολι, ἀναγκάστηκε νὰ βρεθῇ γιὰ λίγο στὴν ἐξοχή, εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια στὸ ἐκκλησίασμα σὰν γύρισε:

«Τὸν καιρὸ ποῦ ἔλειπα, δὲν σᾶς ἔβγαλα ἀπὸ τὴν καρδιά μου. Ἐσεῖς εἶστε ἡ ἀγάπη μου· κι' εἶτε πλάγιαζα, εἶτε καθόμουν, εἶτε περπατοῦσα, σᾶς εἶχα μπροστά μου, ὅπως ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπᾷ πολὺ κάποιο πρόσωπο ἔχει πάντα κοντὰ του τὴν προσωπογραφία του. Καί τὴν δικὴ σας προσωπογραφία τὴν εἶχαν φτιάξει γιὰ μένα ἡ προσοχὴ σας στὸ κήρυμά μου, ἡ εὐλάβειά σας στὴν ὥρα τῆς λειτουργίας, ἡ ἀγάπη σας στὸν πνευματικό σας πατέρα. Αὐτὰ ἦταν τὰ χρώματα, ποῦ τὴν εἶχαν φτιάξει, κι αὐτὰ θυμόμουν καί σᾶς εἶχα μπροστά μου διαρκῶς».

Ἄλλὰ ἀκριβῶς γιατί ὑπῆρξε τόσο σπουδαῖο ἐργαλεῖο στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ὁ Χρυσόστομος πολεμήθηκε πολὺ ἀπὸ τὸν Σατανᾶ καί τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ ὁ Σατανᾶς κινοῦσε. Ὅλοι ξέρομε, πόσο ἀντιστάθηκαν στὸ ἔργο του, ὅταν ἀνέβηκε στὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ αἰρετικοὶ Ἀρειανοί, οἱ ζηλόφθονοι ἐπίσκοποι ἄλλων περιοχῶν κι οἱ αὐλικοὶ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου. Στὸ τέλος, ὁ Ἰωάννης με τὸ ἄτρομο κήρυγμά του, ἐγίνε ἐνοχλητικὸς καί στὴν αὐτοκράτειρα Εὐδοξία, ποῦ τὸν

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Είς τὸ ὑπ' ἀριθ. 299]13-12-1956 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τεύχος Β', ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 70.792 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Ἐργασίμων, διὰ τῆς ὁποίας παρέχεται ἐφεξῆς ἐπίδομα προστασίας τῆς μητρότητος, καλούμενον «βοήθημα τοκετοῦ», εἰς τὰς συζύγους τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν συνταξιούχων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ὡς καὶ εἰς τὰς ἀμέσως ἠσφαλισμένας ἐγγάμους θήλειαις ὑπαλλήλους τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων καὶ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος θὰ καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. δι' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος, δύο μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τούτου. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος διὰ τὸ ἔτος 1957 θὰ καθορισθῇ κατὰ τὴν πρῶτην ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Τὸ βοήθημα τοκετοῦ θὰ παρέχεται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ τῆς οικείας ληξ. πράξεως γεννήσεως, μόνον διὰ τοὺς ὁμαλοὺς τοκετοὺς, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τοὺς ἀνωμάλους ἐφ' ὅσον οὗτοι θὰ γίνωνται εἰς κλινικὴν ἢ νοσοκομεῖον, δαπάναις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Προκειμένου περὶ ὁμαλῶν τοκετῶν δέον νὰ συνυποβάλλεται μετὰ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως καὶ ὑπεύθυνος δήλωσις τοῦ ἐνδιαφερομένου μετόχου, περὶ τῆς μὴ εἰσαγωγῆς τῆς τεκούσης εἰς νοσοκομεῖον ἢ κλινικὴν, μέσῳ καὶ δαπάναις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Διευκρινίζεται ὅτι, κατὰ τὸ ἀνωτέρω διάταγμα, ἐπίδομα τοκετοῦ θὰ λαμβάνουν οἱ ἠσφαλισμένοι μόνον ἐφ' ὅσον ὁ τοκετὸς θὰ γίνεταί εἰς κλινικὴν ἢ νοσοκομεῖον ἢ ἐν οἰκίᾳ δι' ἐξόδων τοῦ ἠσφαλισμένου. Ἐπίδομα παρέχεται εἰς τοὺς ἀπὸ 13-13-1956 λαβόντας χώραν τοκετοὺς.

— Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Ἐργασίμων, δημοσιευομένης εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον τῆς Ε.Φ.Κ., παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ TAKE ὅπως καθορίζη αὐτὸ τὸ ποσὸν τοῦ παρεχομένου εἰς τοὺς μετόχους τοῦ TAKE εἰδικοῦ ἐπιδόματος. Πρῶτερον

ἐξώρισε στὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Στὸ ταξίδι ἐκεῖνο τῆς ἐξορίας του, ὁ Χρυσόστομος, ποῦ ἦταν ἤδη τόσο ἐξασθενημένος σωματικὰ ἀπὸ τὴν ἀσκήσι καὶ τοὺς κόπους, ἔπεσε ἀρρωστος καθὼς ἐμπαινε σ' ἕνα μικρὸ χωριό, τὴν Κουκουσό, καὶ παρέδωσε ἔτσι τὴ μεγάλη καὶ ἀγία ψυχὴ του στὸ θεῖο Ἐργοδότῃ, ποῦ τόσο πιστὰ εἶχε ὑπηρετήσῃ. Τὰ τελευταῖα του λόγια ἦταν μιὰ ἀγαπημένη φράσι του, ποῦ ἀνέβαινε στὰ χεῖλη του συχνά: «Δόξα στὸν Θεὸ γιὰ ὅλα».

Εἶθε, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἡ Ἐκκλησία καὶ στίς μέρες μας ν' ἀποχτήσῃ τέτοιους ποιμένες, γιὰ τὴν τῶρα οἱ ἀνάγκες τῆς καὶ οἱ κίνδυνοι, ποῦ τὴν ἀπειλοῦν, εἶναι ἐξαιρετικὰ μεγάλοι.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

τὸ ποσὸν τοῦτο ὀρίζετο παγίως ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ TAKE καὶ ὑπέκειτο εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθν. Παιδείας καὶ Ἐργασίας.

— Τὸ Δ. Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἐπανερχόμενον ἐπὶ παλαιᾶς του αἰτήσεως ὑποβληθείσης εἰς τὴν Νομισματικὴν Ἐπιτροπὴν τὸν Μάρτιον λήγοντος ἔτους, ὑπέβαλεν τὸ ὑπ' ἀρ. 7426/1-12-1956 ἔγγραφον αὐτοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου ζητεῖται, ὅπως ἡ Νομ. Ἐπιτροπὴ ἐγκρίνῃ τὴν ἐκ τῶν διαθεσίμων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐπένδυσιν δραχμῶν 750.000 διὰ τὴν χορήγησιν ἀπλῶν ἐντόκων μικροδανείων εἰς μετόχους τοῦ Ταμείου πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων αὐτῶν ἀναγκῶν, ὡς καὶ τὴν ἐπένδυσιν δραχμῶν 750.000 διὰ τὴν χορήγησιν ἐνυποθήκων τοκοχρεωλυτικῶν δανείων εἰς μετόχους τοῦ Ταμείου πρὸς στέγασιν τῶν ἢ ἐπισκευᾶς τῶν οἰκιῶν των.

— Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἔγγράφου του τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἐζήτησεν τὴν ἔγκρισιν τῆς Νομ. Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου πρὸς στέγασιν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ 12/μήνου Ἰουλίου 1955 - Ἰουνίου 1956, ἔχοντα ἐν συνόψει ὡς ἑξῆς:

ΕΣΟΔΑ	Προϋπολ.	Πραγματοπ.	Αύξησ. ἢ μείωσ.
Τακτικὰ	26.705.248	27.843.715,05	
Ἐκτακτα	818.455	471.435.—	
Σύνολον	<u>27.523.703</u>	<u>28.315.150,05</u>	+ 2, 9
ΕΞΟΔΑ			
Τακτικὰ	23.737.562	22.850.109,05	
Ἐκτακτα	223.006	211.302	
Σύνολον	<u>23.960.568</u>	<u>23.061.411,05</u>	- 3, 2
	Προϋπολ.	Πραγματοπ.	
Περίσσευμα	3.563.135	5.253.739	

Οὕτω, ἐνῶ εἰς τὰ ἔσοδα παρατηρεῖται αὐξήσις κατὰ 2,9%, ἀντιθέτως εἰς τὰ ἔξοδα σημειοῦται μείωσις κατὰ 3,2%.

Παραβαλλόμενα πρὸς τὰ πραγματοποιηθέντα τοῦ προηγηθέντος δωδεκαμήνου τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κρινομένου δωδεκαμήνου ἔχουν ὡς ἑξῆς :

	1954/55	1955/56
Ἔσοδα	27.738.843	28.315.150,05
Ἐξοδα	21.093.429	23.001.411,05
Περίσσευμα	<u>6.645.414</u>	<u>5.253.739</u>

Ἐνταῦθα ἡ παρατηρουμένη αὔξησις μεταξύ τῶν δύο χρήσεων ἀνῆλθεν, ὡς πρὸς μὲν τὰ ἔσοδα εἰς 2,07 %, ὡς πρὸς δὲ τὰ ἔξοδα εἰς 9,33.

Εἰδικῶς αἱ παροχαὶ τοῦ δωδεκαμήνου παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς πραγματοποιηθείσας κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἔχουν ὡς ἐξῆς:

	1954/55	1955/56
Συντάξεις	15.024.666	17.110.780
Βοηθ. Ταμ. Ἀρωγῆς	424.659	467.427
Δαπάναι Κλάδου Νοσηλείας	2.839.529	2.473.107
	<u>18.288.854</u>	<u>20.051.314</u>

Ἡ παρατηρουμένη εἰς τὸ κονδύλιον τῶν συντάξεων αὔξησις ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1955 βελτίωσιν τῶν συντάξεων κατὰ 10 %.

Κατὰ τὴν κρινομένην δωδεκάμηνον περίοδον ἐνοσηλεύθησαν 1.363 ἄτομα, ἔναντι 1323 τοῦ προηγούμενου δωδεκαμήνου. Ἐπραγματοποιήθησαν 26.075 ἡμέραι νοσηλείας. Ἡ μέση διάρκεια νοσηλείας ἀνῆλθεν εἰς 19,1. Ἡ ἀναλογία δαπάνης κατὰ μέτοχον ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 144,6 ἔναντι 167 δρχ. τοῦ προηγούμενου δωδεκαμήνου.

Τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ Ταμείου κατὰ τὸ τέλος Ἰουνίου 1956 ἔχει ὡς ἐξῆς :

	30-6-1955	30-6-1956
1. Μετρητά, καταθέσεις παρὰ Τραπεζαίαις, ἐμβάσματα πρὸς Τ.Τ. καθ' ὄδον Δρχ.	9.936.479	14.829.331
2. Ἀκίνητα (μεῖον ἀποσβέσεις) »	4.488.620	4.488.620
3. Ἐπιπλα καὶ ἐγκαταστάσεις (μ.ἀ.) »	890.347	916.217
4. Χρεώγραφα »	3.098.679	3.105.069
5. Δάνεια ἐνυπόθηκα καὶ ἀπλᾶ »	5.342.996	5.607.785
6. Διάφοροι χρεωστικοὶ λογισμοὶ »	690.608	701.434
	<u>24.447.829</u>	<u>29.648.456</u>

Οὕτω τὸ ἐνεργητικὸν ἐμφανίζει αὔξησιν κατὰ δρχ. 5.200.627.

Τὸ Ταμεῖον διὰ τῶν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους, ἐγκριθέντων, διέθεσεν εἰς δάνεια : 1) Ἐνυπόθηκα εἰς 18 ἄτομα διὰ ὀλίκων ποσῶν 334.000. 2) Ἀπλᾶ μετόχων εἰς ἄτομα 362 διὰ ὀλίκων ποσῶν 1.038.350.

Αἰτήσεις πρὸς περαιτέρω τοποθετήσεις εἰς δάνεια (ἔξ 1,5 ἑκατ.) καὶ τὴν ἀγορὰν ἀκινήτων (ἔξ 6 ἑκατ.), προσέκοψαν εἰς τὰ ὑφιστάμενα περιοριστικὰ μέτρα, τῶν διαθεσίμων τοῦ Ταμείου παραμενονῶν εἰς λ]σμον ὄψεως πρὸς 1 % παρὰ τῆ Τραπεζῆ τῆς Ἑλλάδος.

ΤΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1957

Κυριακή	Ἀποστολικά ἀναγνώσματα	Περικοπή	Εὐαγγελικά ἀναγνώσματα	Περικοπή
Ἰαν.	6 Θεοφανείων	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Θεοφανείων	Ματθ. γ' 13-17
>	13 Κ. μετὰ τὰ Φῶτα	Ἐφес. δ' 7-13	Κ. μετὰ τὰ Φῶτα	Ματθ. δ' 12-17
>	20 Ἀγ. Εὐθυμίου	Β' Κορ. δ' 6-15	ΙΒ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιζ' 12-19
>	27 Ἰ. Χρυσοστόμου	Ἐβρ. ζ' 26-η' 2	ΙΕ' Κ. Λουκᾶ Ζακχαίου	Λουκ. ιθ' 1-10
Φεβρ.	3 ΙΖ' Κυριακῆς	Β' Κορ. ζ' 16-18, ζι' 1	ΙΖ' Κ. Ματθαίου Χαναναίας	Ματθ. ιε' 21-28
>	10 Αγ. Χαράλαμπος	Β' Τιμ. β' 1-10	ΙΣΤ' Κ. Λουκᾶ Τελ. καὶ Φαρισ.	Λουκ. ιη' 10-14
>	17 Κ. Ἀσώτου	Α' Κορ. ζ' 12-20	ΙΖ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιε' 11-32
>	24 Τιμ. Προδρόμου	Β' Κορ. δ' 6-15	Κ. Ἀπόκρως	Ματθ. κε' 31-46
Μάρτ.	3 Κ. Τυροφάγου	Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Κ. Τυροφάγου	Ματθ. ζ' 14-21
>	10 Κ. Α' Νηστειῶν	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Κ. Α' Νηστειῶν	Ἰωάν. α' 44-52
>	17 Κ. Β' Νηστειῶν	Ἐβρ. α' 10-β' 3	Κ. Β' Νηστειῶν	Μάρκ. β' 1-12
>	24 Κ. Γ' Νηστειῶν	Ἐβρ. δ' 14-ε' 6	Κ. Γ' Νηστειῶν	Μάρκ. η' 34-θ' 1
>	31 Κ. Δ' Νηστειῶν	Ἐβρ. ζ' 13-20	Κ. Δ' Νηστειῶν	Μάρκ. θ' 17-31
Ἀπρ.	7 Κ. Ε' Νηστειῶν	Ἐβρ. θ' 11-14	Κ. Ε' Νηστειῶν	Μάρκ. ιβ' 32-45
>	14 Κ. Βαῖων	Φιλιπ. δ' 4-9	Κ. Βαῖων	Ἰωάν. ιδ' 1-18
>	21 ΑΓ. ΠΑΣΧΑ	Πράξ. α' 1-8	ΑΓ. ΠΑΣΧΑ	Ἰωάν. α' 1-17
>	28 Κ. Θωμᾶ	Πράξ. ε' 12-20	Κ. Θωμᾶ	Ἰωάν. κ' 19-31
Μαΐου	5 Κ. Μυροφόρων	Πράξ. ζ' 1-7	Κ. Μυροφόρων	Μάρκ. ιε' 43-ιζ' 8
>	12 Κ. Παραλύτου	Πράξ. θ' 32-42	Κ. Παραλύτου	Ἰωάν. ε' 1-15
>	19 Κ. Σαμαρείτιδος	Πράξ. ια' 19-30	Κ. Σαμαρείτιδος	Ἰωάν. δ' 5-42
>	26 Κ. Τυφλοῦ	Πράξ. ις' 16-34	Κ. Τυφλοῦ	Ἰωάν. θ' 1-38
Ἰουν.	2 Κ. Ἀγ. Πατέρων	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Κ. Ἀγ. Πατέρων	Ἰωάν. ιζ' 1-13
>	9 Α' Οἰκ. Συνόδου	Κ. Πεντηκοστῆς	Α' Οἰκ. Συνόδου	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12
>	16 Κ. Πεντηκοστῆς	Πράξ. β' 1-11	Κ. Πεντηκοστῆς	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12
>	23 Α' Κ. Ἀγ. Πάντων	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Α' Κ. Ματθαίου	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30
>	30 Β' Κυριακῆς	Ρωμ. β' 10-16	Β' Κ. Ματθαίου	Ματθ. δ' 18-23
Ἰουλ.	7 Ἀγ. Ἀποστόλων	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἀγ. Ἀποστόλων	Ματθ. θ' 36, ι' 1-8
>	14 Ἀγ. Ἀποστόλων	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Δ' Κ. Ματθαίου	Ματθ. η' 5-13
>	21 Κ. Ἀγ. Πατέρων	Τίτ. γ' 8-15	Κ. Ἀγ. Πατέρων	Ματθ. ε' 14-19
>	28 Δ' Οἰκ. Συνόδου	Ρωμ. ιβ' 6-14	Δ' Οἰκ. Συνόδου	Ματθ. θ' 1-8
>	35 ΣΤ' Κυριακῆς	Ρωμ. ιε' 1-7	ΣΤ' Κ. Ματθαίου	Ματθ. θ' 27-35
Αὐγ.	4 Η' Κυριακῆς	Α' Κορ. α' 10-17	Η' Κ. Ματθαίου	Ματθ. ιδ' 14-22
>	11 Θ' Κυριακῆς	Α' Κορ. γ' 9-17	Θ' Κ. Ματθαίου	Ματθ. ιδ' 22-34
>	18 Ι' Κυριακῆς	Α' Κορ. δ' 9-16	Ι' Κ. Ματθαίου	Ματθ. ιζ' 14-23
>	25 ΙΑ' Κυριακῆς	Α' Κορ. θ' 2-12	ΙΑ' Κ. Ματθαίου	Ματθ. ιη' 23-35
Σεπτ.	1 Ἰνδίκτου	Α' Τιμ. β' 1-7	Ἰνδίκτου	Λουκ. δ' 16-22
>	8 Κ. πρὸ Ὑψώσεως	Γαλ. ζ' 11-18	Κ. πρὸ Ὑψώσεως	Ἰωάν. γ' 13-17
>	15 Κ. μετὰ Ὑψωσιν	Γαλ. β' 16-20	Κ. μετὰ Ὑψωσιν	Μάρκ. η' 34-θ' 1

Κυριακή	Ἀποστολικὰ ἀναγνώσματα	Περικοπή	Εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα	Περικοπή
Σεπτ. 22	ΙΕ' Κυριακῆς	Β' Κορ. δ' 6-15	Α' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ε' 1-11
>	29 ΙΣ' Κυριακῆς	Β' Κορ. ζ' 1-10	Β' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ζ' 31-36
᾽Οκτ. 6	ΙΖ' Κυριακῆς	Β' Κορ. ζ' 16-ζ'1	Γ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ζ' 11-16
>	13 Ἀγίων Πατέρων Ζ' Οἰκ. Συνόδου	Τίτ. γ' 8-15	Δ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. η' 5-15
>	20 Ἀγ. Ἀρτεμίου	Κορ. ια' 31-ιβ' 9	Σ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. η' 26-39
>	27 Κ' Κυριακῆς	Γαλ. α' 11-19	Ζ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. η' 41-56
Νοεμ. 3	ΚΑ' Κυριακῆς	Γαλ. β' 16-20	Ε' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιζ' 19-31
>	10 ΚΒ' Κυριακῆς	Γαλ. ζ' 11-18	Η' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ι' 25-37
>	17 ΚΓ' Κυριακῆς	Ἐφεσ. β' 4-10	Θ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιβ' 16-21
>	24 ΚΔ' Κυριακῆς	Ἐφεσ. β' 14-22	ΙΑ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιη' 18-27
Δεκ. 1	ΚΕ' Κυριακῆς	Ἐφεσ. δ' 1-7	ΙΒ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιη' 35-43
>	8 ΚΖ' Κυριακῆς	Ἐφεσ. ε' 8-19	ΙΓ' Κ. Λουκᾶ	Λουκ. ιγ' 10-17
>	15 Ἀγ. Ἐλευθερίου	Β' Τιμ. α' 8-18	ΙΑ' Κ. Λουκᾶ Προπατόρων	Λουκ. ιδ' 16-24
>	22 Κ. πρὸ Χριστοῦ Γεννήσεως	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Κ. πρὸ Χριστοῦ Γεννήσεως	Ματθ. α' 1-25
>	29 Κ. μετὰ Χριστοῦ Γέννησιν	Γαλ. α' 11-19	Κ. μετὰ Χριστοῦ Γέννησιν	Ματθ. β' 13-23

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Γεωργίου Βεροίας. Τὰ ζητηθέντα τεύχη τοῦ «Ἐφημερίου» σὰς ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς. Τὴν εἰς 25% εἰσφορὰν πρὸς τὸ Δημόσιον ἐπὶ τῶν ἀκαθαρσίτων ἐσόδων ὑποχρεοῦσθε νὰ ὑπολογίσετε ἀπὸ τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1956, ἀπὸ τότε δηλαδὴ πού ἐδημοσιεύθη ὁ νόμος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὡς πρὸς τὸ εἶναι δίκαιον νὰ καταβάλετε εἰσφορὰν διὰ τὰς μικρὰς δωρεάς, ἡμεῖς, ὅπως γνωρίζετε, δὲν εἴμεθα ἀρμόδιοι νὰ ἀποφανθῶμεν. Πάντως ὁ νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν εἰσφορὰν τὴν καταβαλλομένην διὰ τὰ εἰσοδήματα τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν Ναῶν, αὕτη εἰδικῶς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τοῦ Ν. 3559/1956. Ἐὰν σὰς ἐνδιαφέρῃ ὁ Νόμος, σὰς πληροφοροῦμεν ὅτι ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. Α 221/1956 τεύχος τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. **Γεωργιάδην Β. Δημήτριον, Πιτύον Χίου.** Διὰ νὰ συνταξιοδοτηθῇ ὁ ἱεροψάλτης, πρέπει νὰ κατοικῇ εἰς πόλιν, ἢ ὁποία ἔχει πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων, νὰ εἶναι χειροδετημένος καὶ νὰ ἔχη ἀποκλειστικὸν ἐπάγγελμα τὸ τοῦ ἱεροψάλτου. Ἐὰν συγκεντρῶνεται τὰ ἀνωτέρω προσόντα, νὰ ὑποβάλετε, μέσῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς σας, σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. — **Αἶδσο. Ἰορδανίδην Ἱ. Βασ., Ἀλεξάνδρου 17, Κιλκίς.** Τὸ ζήτημα τῆς συμμαχοῆς τῶν Ἐφημερίων εἰς ἐπιτροπὰς διανομῶν εἶναι πράγματι ἀξιοπρόσεκτον. Εἶναι μία ἀπασχόλησις ἢ ὁποία ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ παύσῃ νὰ πιέζῃ τὸν ἐφημέριον.

Διότι καὶ περισπασμούς ξένους πρὸς τὸ ἔργον τοῦ δημιουργεῖ καὶ γίνεται πρόξενος προστριβῶν τοῦ ἱερέως μετὰ τοῦ ποιμνίου του. Διὰ τὰ Μηναῖα θὰ προέπη νὰ ἀποστείλετε προηγουμένως τὴν ἀξίαν των, ἀνερχομένην εἰς 280 δραχμᾶς, ὡς καὶ ἐτέρας 20 δραχ. δι' ἔξοδα ταχυδρομῆσεως. — **Αἶδες.** **Μιχαὴλ Νοτίδην**, Ἑγουμένισαν Ἰωαννίνων. Τὰ δικαιολογητικά τῆς συντάξεώς σας ἐλήφθησαν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Δυστυχῶς ὁμοίως οἱ ἰατροὶ οἱ ὅποιοι σᾶς ἐξήτασαν, εἰς τὴν ἔνορκόν των βεβαίωσιν, τὴν ὅποιαν ἔκαμαν ἐνώπιον τοῦ Ἐιρηνοδίκου, ἀναφέρουν διὰ λόγῳ τῆς ἀσθενείας σας «δυσχαίρενεσθε» εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐφημεριακῶν σας καθηκόντων, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρουν διὰ εἰσθε ἀνίκανος. Ἀλλὰ ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας δὲν δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν. Φροντίσατε νὰ ἐπανεέλθετε εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ ὑποβάλετε τὰ δικαιολογητικά σας βραδύτερον, διότι θὰ κινδυνεύσετε ἀπὸ τὴν παραδρομὴν αὐτὴν νὰ χάσετε τὴν σύνταξιν σας. Ἦδη τὰ δικαιολογητικά σας ἐπιστρέφθησαν εἰς τὴν Μητρόπολιν. — **Αἶδες.** **Προκόπιον Μ. Διαμαντῆν**, Παπάδον Μυτιλήνης. Τὸ φύλλον θὰ τὸ λαμβάνετε εἰς τὴν νέαν σας διεύθυνσιν. — **Αἶδες.** **Δημήτριον Σίδερην**, Χώραν Σάμου. Ἐπιταγὴν σας δὲν ἐλάβομεν. Γράψατέ μας εἰς ποῖον τὴν ἀπεστείλατε. Τὰ ζητούμενα τεύχη ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς. — **Αἶδες.** **Στέφανον Κοντογιάννην**, Ἀργιθεῖαν, Καρδίτσας. Ἐνεγράφητε. — **Αἶδες.** **Γεώργιον Ἀντωνόπουλον**, Νέα Μουδανιά, Χαλκιδικῆς. Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο. — **Αἶδες.** **Ἀντόνιον Παπαϊωάννου**, Ἀργίτσαν Ἀταλάντης. Τὰ περιοδικὰ θὰ τὰ λαμβάνετε εἰς τὴν νέαν σας διεύθυνσιν. — **Αἶδες.** **Ἐλευθέριον Τάτσην**, Βαπισιτῆν Ἰωαννίνων. Σᾶς ἀπεστάλησαν τὰ φύλλα ἀπὸ 1-10-1956. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε τὴν ἀποστολὴν τοῦ τόμου 1956 γράψατέ μας. Ἡ συνδρομὴ τῆς «Θεολογίας» ἀνέρχεται εἰς 100 δραχμᾶς ἐτησίως. — **Αἶδες.** **Ἀπόστολον Οἰκονόμου**, Ἰ. Ναὸν Ἀγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης. Ἡ διεύθυνσίς σας διωρθώθη. — **Αἶδες.** **Κωνσταντῖνον Δημουλιᾶνον**, Καμάρας Πατρῶν. Ἐνεγράφητε. Περὶ τῆς χειροτονίας σας οὐδεὶς μᾶς εἰδοποίησεν. — **Ἰερ.** **Ἐπισκοπὴν Πέτρας**. Ἐλάβομεν τὸ ὑπ' ἀριθ. 627/8-12-1956 ἔγγραφόν σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Ἡ διεύθυνσις τοῦ αἶδες. Ἐδαγγέλου Σφακιωτάκι ἐτακτοποιήθη. — **Αἶδες.** **Μιχαὴλ Χρονόπουλον**, Μαθία Μεσσηνίας. Ἐνεγράφητε. Περὶ τῆς χειροτονίας σας μόλις τώρα ἐπληροφορήθημεν. Δυστύμηθα διότι τὰ τεύχη τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἐξητηλήθησαν καὶ τοιοῦτοτρόπως, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν μας, δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς ἀποστέλωμεν τὰ ζητούμενα. — **Αἶδες.** **Δημήτριον Σίδερην**, Χώραν Σάμου. Τὰ ζητούμενα τεύχη σᾶς ἀπεστάλησαν. Ἐὰν θέλετε, μᾶς γράψετε περὶ τίνων ἀκολουθῶν ἐνδιαφέρεσθε διὰ νὰ προσπαθήσωμεν ἐκ νέου νὰ σᾶς τὰς προμηθεύσωμεν. — **Αἶδες.** **Μιχαὴλ Σ. Γκάκαν**, Νεμέαν. Διεύθυνσις Ἰ. Ναοῦ Εἰσοδίων Θεοτόκου διωρθώθη. Ζητούμενα φύλλα ἀπεστάλησαν. — **Αἶδες.** **Γεώργιον Ἀναγνώστου**, Πλατανούλια, Λαρίσης. Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο. — **Αἶδες.** **Χρῖστον Μᾶνον**, Κυψέλην Καστορίας. Τὰ βιβλία, τὰ ὅποια ζητεῖτε τιμῶνται ὡς ἐξῆς: Ἀκολουθία Ἀγ. Παρα-

σκευῆς δοχ. 12. Ἀκολουθία Ἀγ. Στυλιανοῦ δοχ. 7. Ἁγίου Μοδέστου δοχ. 5. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ προαποστείλεις τὰ χρέηματα, διότι καὶ ἡμεῖς τὰ ἀγοράζομεν ἐκ τῶν βιβλιοπωλείων. Περὶ τῶν ἱερατικῶν σκευῶν οἷς ἀποστέλλονται φωτογραφαίαι διὰ νὰ κάμεις τὴν ἐκλογὴν σου. — Πανος. Ἀρχιμανδρίτην Γερμανὸν Γιοβενάκην, Χιον. Παρακαλοῦμεν γράψατέ μας εἰς ποίαν διεύθυνσιν λαμβάνει τὸ φύλλον ὁ Ἱ. Ναὸς Ἀγ. Βλασίου. — Αἰδεσ. Ν. Μπάλλαν, Μίστρον Χαλκίδος. Τὰ ζητηθέντα τεύχη ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς. — Αἰδεσ. Κωνσταντῖνον Κίνην, Χρυσοβίτσαν Μετσόβου. Ἐνεγράφητε. Εἰδοποιήσαμεν τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν διὰ τὴν «Φωνὴν Κυρίου». Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται 0,60 ἰσπιά. Διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν χρημάτων συνεννοηθῆτε μετὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιου 1, Ἀθήνας.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Κ. Σπεράντσα, Μητέρα καὶ τροφός. — Νικολάου Π. Παπαδοπούλου (πρωθιερέως), Ἡ μισθοδοσία τῶν ἑφημερίων καὶ ἡ ἀπορφείσα... — Βασ. Ἡλιάδης, Τὸ Φανάρι (Ἡ μορφή του καὶ ἡ ἀκτινοβολία του). — Φώτη Κόντογλου, Καπετάνιος ἀγιογράφος. — Θεοδ. Κ. Σπεράντσα, Ὁ παπα - Σταμάτης τῆς Βρύσης. — Φώτου Γιοφύλλη, Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης. — Βασ. Μουστάκη, Κηρύγματα εἰς τὰ ἀποστολικά ἀναγνώσματα. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. — Τὰ ἀποστολικά καὶ εὐαγγελικά ἀναγνώσματα τοῦ ἔτους 1958. — Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Ἐφημερίου» νὰ ἀπευθύνωνται μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» δι' ὅ,τι τοὺς ἀπασχολεῖ καὶ τοὺς ἐνδιαφέρει. Θὰ εὖρον κατανοήσιν καὶ ἐξυσηρέτησιν.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὁδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθήναι, Τηλ. 27-689.
Ἐπεύθυνος Τυπ/φείου : Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδών.